

Marcina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCOUVENEC

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Budaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva ulica št. 6.

Druga Blumova vlada

> Kljub vetrovom in viharjem — vetrovom in viharjem, ki se spreminjajo v hudournja nad Evropo — s trmo, ki bi bila vredna lepših ciljev, je gospod Blum na vsak način hotel sestaviti vlado. Svoj cilj je dosegel in tudi ni bilo težko prerokovati, da ga bo dosegel. Saj mu ni bilo treba storiti nič drugega, kakor pobrati svojo nekdanjo skupino, ki se mu je goreče ponujala, tako je zapisal pariški »Temps«, ki se mu ne more očitati, da goji goreča čustva do desničarskih struj, ob nastopu druge Blumove vlade. In pristavil je z bridko ironijo: »Ali je treba še pristaviti, da ta vlada ni ona, ki jo je država pričakovala, niti ona, ki so jo okoliščine zahtevale.«

Kakor ta veliki pariški list, ki mu radi priznamo, da vedno izpoveduje najbolj čista rodoljubna čustva in mu je ugled domovine nad vse, tako morajo soditi o sedanjih francoskih vladah vsi, hvala Bogu še številni prijatelji Francije po vsem svetu, in tako na žalost sodijo o njej in se po takšni sodbi tudi ravnaajo vsi nasprotniki močne Francije. Odkar je v Franciji na oblasti ljudska fronta, je ugled te nekdanje tako zapovedujoče in vodilne velesile stalno padal, in sicer v tisti meri, kot je na znotraj razpadala njena socialna in gospodarska moč, ki jo razjedajo struje, ki so izpodjedle zdravje že marsikateremu narodu. Tako, le tako si moremo razlagati, da Francije zadnje čase vedno manjka, kadar zagrne nad Evropo novi dogodki, ki jo do temeljev pretresajo in njen politični obraz spreminjajo, da Francije tako rekoč ni nikjer in se smejo svobodno razvijati in uveljavljati po Evropi druge sile, ki ne zadenejo nikjer več na odpor francoske besede, pred katero se je še nedavno tresel svet, ker je za njo čutil nepremagljivo moč v službi svobode in pravice. Tako se je zgodilo tudi zadnje dni, da je bila Francija brez vlade, ko se je preoblikovala Evropa, ustvarjena šele leta 1919, in da je Francija odgovorila z vlado — gosпода Bluma na dejanje, ki bi ga bil komaj obvladal kakšen novi Clemenceau. Verjame-mo, da je razočaranje francoskega naroda nad poraznimi posledicami parlamentarnih naključij, katerih žrtve je topot Francija v enem najvažnejših razdobjih evropske in svetovne politike postala, prav tako veliko, kakor je razočaranje tistega kroga narodov, ki je vedno bil in še vedno ostane mnenja, da v Evropi, v kateri Francija ne igra prvenstvene vloge, ne bo političnega reda, ki ustreza zahtevam svobode in pravičnosti. Blumova vlada v času, ko politični red v Evropi razpada, je takšno nesrečno naključje, ki ga ni mogoče dovolj obžalovati. A treba ga je vzeti na znanje kot stvarno dejstvo, in žalobog z njim računati.

O Blumu smo slišali, da se je v nekem tajinstvenem zanosu lotil zamisli, da bi okrog sebe zbral vsenarodno vlado, v kateri bi sodelovale vse stranke od komunistov na levi do pa do skrajne desnice. Blumov pogoj je bil, da morajo sodelovati komunisti. Brez njih za njega ni narodne vzajemnosti, brez njih ni uresničen visoki cilj zbiranja vseh zdravih narodnih sil, ki bi jih bilo treba postaviti v bran silam, ki butajo tudi ob meje Francije. Ko so mu stranke sredine in desnice odgovorile, da sprejmejo tudi njegovo vodstvo pod pogojem, da izvrše komuniste, ki so francoske-mu državnemu zdravju že tolikanj škodovali, je Blum opustil svoj namen, da postane od-rešitelj ter se zadovoljil z vlado, ki je bila pred devetimi meseci strnoglavljena in jo je le sem ter tja nekoliko izprašil. A v to vlado komunistov ni maral. To je ena velikih za-gonek, ki si jo danes v Franciji stavlja jo politiki, ki hočejo priti do dna socialistični taktiki. Če so bili Blumu za vlado vsenarod-nega sodelovanja komunisti neobhodno po-trební, zakaj jih ni vzel v svojo stisnjeno ekipo ljudske fronte? Ali je voditelj franco-skega socializma zares odločen, da vpelje v Franciji, kot se je sam dobesedno izrazil, »diktaturo proletariata s pomočjo spretnih zaporednih političnih manevrov« in mu je pri zasledovanju tega cilja vseeno, kaj naj iz takšne Francije v razburkani Evropi postane? Vseeno, če jo gospodarsko uniči, vseeno, če jo socialno razdere, vseeno, če jo vojaško oslabi in mednarodno politično umori?

Prepričani smo, da bodo poklicani rodo-ljubi v Franciji tudi te spletke spregledali in da bodo v kratkem napravili konec temu po-skusu, ki ga francoski listi sami imenujejo »izzivajec«. Če bo Blumova vlada odnesla pete v parlamentu, kjer ji volivno naključje nudi večino — s pomočjo komunistov — je prav gotovo, da jo bo podrl senat, kot jo je izvr-gel lansko poletje, ko jo je zalotil pri najhujšem in brezvestnem razdiranju franco-skega gospodarstva. Obsodba bo letos brez dvoma še mnogo hujša. S stališča francoske notranje politike same je Blumovo vstajenje, čeprav kratkodobno, zadnji življenjski pojav ljudske fronte. Toda na žalost čas hitro beži mimo in sile, ki so vesele francoske notranje ohromelosti, ne počivajo. Vsak dan, ki ga Francija trati s krizami, je neprecenljiva iz-guba za njo in za vso Evropo. Blum bo od-plaval v pozabljenje, a rane, ki jih je nasekal Franciji in njeni svetovnopolični moči, se bodo le počasi celile. V tem je žalost. V tem se tudi izraža krik sveta na naslov Fran-cije, naj se čimprej vrne k zdravemu življenju.

Angleži o Češkoslovaški

Lord Halifax: „Po zadnjih dogodkih je položaj miru kočljiv“

London, 17. marca. AA. Reuter: V zvezi s ko-raki angleških diplomatskih zastopnikov v Ber-linu in na Dunaju v zadnjih dneh, je zunanji mi-nister lord Halifax rekel včeraj v parlamentu na-slednje o Češkoslovaški:

Res je, da je češkoslovaška vlada dobila neka zagotovila od nemške vlade. Ta zagotovila so bila slovesno dana več kot enkrat in mi čisto naravno pričakujemo, da jih bo nemška vlada spoštovala, če res želi ohraniti mir v Evropi kakor to jaz sam upam. Naša vlada pozorno proučuje vsa vpraša-nja, ki jih je v svojem govoru v ponedeljek načel Churchill. Stalno smo v stiku s francosko vlado. Pri nas in na kontinentu mnogi delujejo za mir, vendar pa nikdo ne more zanikati, da ne bi bili zadnji dogodki spravi li mir v zelo kočljiv položaj. Odgovornost za vse sklepe pada na vlado. Mislim, da ni niti enega vprašanja, ki ga vlada ne bi bila

proučevala. Predvsem moramo gledati dogodkom v oči in voditi tako zunanjo politiko, ki bo ko-ristila vsem narodom našega imperija. Gledali pa bomo najbolj na to, da se mednarodno pravo po-stavi izven okvira sile pri vseh mednarodnih do-godkih in za zmago tega načela bomo uporabili vsa sredstva, ki so nam na razpolago. To bomo skušali doseči s prijateljskimi pogajanjmi, nato pa z delom za mednarodno harmonijo, ki naj onemo-goči sleherni krivici, da se tako ohrani mir. Na-zadnje pa se mora Velika Britanija na vse pri-pravljati ne samo z oboroževanjem, ampak tudi z uvažanjem odločnosti in discipline med naš narod.

Končal pa je s temi besedami: Nazadnje pa je samo stvar naroda, naj stori kar hoče. Pre-pričan sem, da bo novo gibanje med narodom po-spešilo akcijo vlade in ta dom tega gibanja ne bo odklonil, ampak ga bo tudi podprl.

status quo v Evropi, je to gotovo Velika Britanija. Ona tudi nikdar ni želela, da bi kdo nasilno kaj spreminjal, ker tako postopanje lahko rodi le naj-hujše posledice. Tudi ne bi prav nič pomagalo, če bi to vprašanje predložili Zvezi narodov, ker no-bena članica ne misli v tem oziru storiti ničesar posebnega. Dasi bi torej Zveza narodov imela prav-ico obravnavati to vprašanje, vendar ne bi mogla ničesar storiti. Zato se angleška vlada zaveda, da Avstrija več ne obstoji kot posebna edinec v mednarodnem redu. Nato je lord Halifax razložil zgodovinski potek zadnjih dogodkov in angleških korakov in izrazil upanje, da bo nemška vlada dala nove obljube, da se ohrani mir v Evropi.

Chamberlainova vlada se majo

Pariz, 17. marca. c. Nocojšnji »Temps« objav-lja v precej senzacionalni obliki iz Londona vest, da se v konservativni stranki razkol med mlajšo in starejšo skupino poglablja. Mlajša skupina očita Chamberlainu, da se je dal po 21. februarju izigrati od Nemčije in Italije in da je nasel protiboljšev-ški gonji teh dveh držav.

List tudi poroča iz Londona, da se zmeraj bolj širijo vesti, da bo moral Chamberlain svojo vlado spremeniti ali pa odstopiti. Chamberlainu je de-lavska stranka zagrozila na ta način, da bodo stro-kovne organizacije odklonile sodelovanje z vlado v vprašanju tistih industrij, ki delajo s polno paro za oboroževanje.

Položaj bi baje bil že toliko dozorel, da sta nocoj odpotovala v Pariz Lloyd Georg in lord Derby. V Parizu pa sta že bivši zunanji minister Eden in pa bivši predsednik vlade lord Baldwin. Oba bosta imela več sestankov z Lloyd Georgom in Derbyjem. Za njima je odpotoval v Pariz še prvak konservativne stranke Winston Churchill.

Sovjeti in ČSR

Pariz 17. marca. AA. Havas: Zunanji mini-ster Paul Boncour je včeraj sprejel sovjetskega veleposlanika v Parizu, ki mu je izjavil, da bi sovjetska Rusija takoj prisločila na pomoč Češko-slovaški, če bi kdo napadel. To je sovjetska vlada že sporočila češkoslovaški vladi v Pragi.

Nato je imel Paul Boncour sestanek s špan-skim veleposlanikom v Londonu.

Med lordi so mnenja deljena

London, 17. marca. AA. Havas: Včeraj popol-dne je bila razprava o zunanji politiki tudi v lord-ski zbornici.

Razpravo je načel lord Schnell z govorom, v katerem je največ govoril o dogodkih v Avstriji. Izrazil je, da želi, da se kaj takšnega ne bi več ponovilo. Po njegovem mnenju bi morala vlada povedati, kaj vse misli storiti, da se kaj takega več ne zgodi. Po njegovem mnenju se je vlada odločila, da pospeši oboroževanje, in da od naroda zahteva nove žrtve. Angleški narod je pripravljen na nove žrtve, poprej pa hoče vedeti, čemu naj naj služijo nove žrtve. O Češkoslovaški pa je go-vornik rekel:

Avstrije sedaj ni več, postavlja pa se vprašanje Češkoslovaške! Tudi španski problem je zmeraj bolj važen. Vlada bi morala v tem oziru povedati svoje, ker bi sprememba Španije v va-zalno državo morala skrbeti tudi angleško vlado. Lord želi, naj se čimprej skliče skupščina Zveze narodov, kjer naj Velika Britanija zahteva spre-membo Zveze narodov na podlagi dosedanjih iz-kušanj.

Nato je govoril liberalni lord Lotian, ki je zastopal nekoliko drugačno stališče. Misli, da so zadnji dogodki naložili Veliki Britaniji še novo obvezo, ki je lahko razumljiva. Če namreč še velja jo obveza, ki jih je v slavnem govoru v Limingto-nu nakazal Eden, tedaj se odpira pred Anglijo dvoje: 1. med nami mora vladati popolna edinost in 2. moramo si jasno začrtati črto, do kod mislimo iti in to črto moramo znati tudi z vsemi sredstvi braniti. Po njegovem mnenju še ni prišel čas za sestavo skupne nacionalne vlade, vendar pa se naj vlada že odselej stalno posvetuje z drugimi strankami in delavskimi organizacijami. Kot sve-tovalec angleške vlade bi želel, naj prideta na vodstvo takoj dve osebnosti, ki imata silne izkuš-nje z vojnimi zadevami in to sta Churchill in Lloyd Georg.

Za njim je govoril lord Londondery, ki je znan kot velik germanofil. Rekel je, da se zadnji nemški korak ne more opravičiti, vendar pa mo-ramo priznati, da je bil opravljen brez prelivanja krvi. Če bi Schuschnigg izvedel svoj plebiscit, bi

najbrž prišlo do prelivanja krvi. Zaključil je z željo, naj se pogajanja med Veliko Britanijo in Nemčijo nadaljujejo.

Lord Cecil je zelo ostro zahteval, naj vlada jas-neje razloži svojo zunanjo politiko. Zahteva, naj se skliče svet in skupščina Zveze narodov.

Lord Astor je zahteval, naj se takoj začne ob-ravnovati češkoslovaški problem in sicer na ta način, da se v tej državi končno uredi manjšinsko vprašanje. To je zahteval tudi delavski lord Baux-ton. Liberalce lord Crewe je rekel, da bo sedaj Nemčija najbrž začela manjšinsko vprašanje v vseh evropskih državah, kjer žive Nemci. Lord Strad-bory je vprašal navzočnega lorda Halifaxa, zuna-njega ministra, ali je esenska »Nationalzeitung« zapisala resnico, ko je dne 14. marca objavila na-slednje: »Kar smo povedali lordu Halifaxu med njegovim bivanjem v Nemčiji, se je sedaj izpolnilo in dobilo svojo zakonito obliko«

„Hoditi pred ZN — ne bi nič pomagalo“

Takoj se je dvignil lord Halifax, ki je izjavil, da je takoj zanikal vest tega lista. Lord Halifax je nadaljeval in rekel, če je kdo, ki želi ohraniti

Nesoglasje med Londonom in Parizom

Zaradi Španije

London, 17. marca. b. Od opozicije izsiljena debata v poslanski zbornici o španskem vprašanju se je pričela snoči. Bila je zelo živahna. V začetku je major Atlee zelo ostro nastopil proti politiki angleške vlade ter je očital ministrskemu pre-dsedniku Chamberlainu, da glede Španije vodi po-litiko, ki neizogibno ogroža varnost britanske nad-oblasti v Sredozemskem morju, s čimer spravlja državo v veliko nevarnost. Chamberlain mu je

odgovoril, da je cilj angleške politike danes, kakor prej, vzdržati ozko zvezo s francosko vlado glede vseh vprašanj, torej tudi glede Španije. Lahko rečemo samo to, je dejal Chamberlain, da se po mnenju vlade najbolje ohranijo in zavarujejo an-gleški interesi in mir, če se konča španska držav-ljanska vojna. Nato je govoril o odboru za ne-vmešavanje ter je dejal, da se je temu odboru posrečilo omejiti špansko državljansko vojno samo na Španijo. Odbor je preprečil nevarnost vojne v Evropi, v katero bi morale poseči neizogibno vse države.

Pariz, 17. marca. b. Alarmantno razpoloženje v Franciji zaradi avstrijskih dogodkov, še bolj pa zaradi položaja v Španiji, je dalo v Parizu povod za razne govorice, to tem bolj, ker še ni znano, kako se bo razvijal položaj v poslanski zbornici potem, ko bo Leon Blum podal vladno deklaracijo. Hud udarec je bila včeraj izjava britanskega mi-nistrskega predsednika Chamberlaina, ki jo je po-dal v poslanski zbornici, v kateri je poudaril, da ne vidi, zakaj bi naj končna zmaga generala Franca v Španiji pomenila nevarnost za Francijo in Veliko Britanijo. Chamberlain se opira na stališče, da je za Evropo mnogo boljše, če se vojna v Španiji konča, kakor pa da bi trajala v nedogled in stalno povzročala novo nevarnost za še hujše spore v Evropi. Tako je bilo z britanske strani jasno poudarjeno, da za Veliko Britanijo vprašanje španskega režima ne pomeni nobene ne-varnosti, da pa smatra Velika Britanija mnogo bolj nevarno nadaljevanje vojne. Glede britanskih interesov na Sredozemskem morju in v Gibraltar-ski ožini so pričeli tukajšnji politični krogi uvi-devati, da je Velika Britanija že zdavnaj brez znanja francoske vlade sklenila z generalom Francem takšne sporazume, ki njene interese popolnoma varujejo in da bo njena pot skozi Sredozemsko morje v vsakem oziru popolnoma zavarovana.

Nasprotno od angleškega stališča pa smatrajo v Parizu, da je vprašanje režima in končne zmaga v Španiji za Francijo izrednega pomena, kajti tu gre za francoske meje in za neposredno nevarnost na jugu. Chamberlain je v svojem govoru jasno in povsem odkrito zavzel nasprotno stališče.

Razne vesti o ukrepih, ki jih je Francija baje že sprejela, pa so mnogo pretirane. Francija je res storila nekatere varnostne ukrepe, toda o mo-bilizaciji celega korpusa ne more biti govora.

Göring pride na Dunaj

Dunaj, 17. marca. c. Feldmaršal Göring je po-slal Seyss-Inquartu pismo, v katerem mu sporoča, da je nemška gospodarska štiriletka raztegnjena tudi na bivšo Avstrijo, in da bo v kratkem obiskal Dunaj.

Dunajska vremenska napoved: Počasi se bo po-oblačilo, večinomoma še toplo. Zagrebška vremenska napoved: Večinoma jas-no, pričakovati je lahno pobačjenje.

Barcelona napoveduje protivno ofenzivo

Salamanca 17. marca. AA. Havas: Na-cionalistični krogi izjavljajo, da so včeraj čete še obkoljevale Caspe. Odpor sovraž-nika je povsod zlomljen. Nacionalistične čete so zavzele več vasi. Nacionalistična konjenica je včeraj zaplenila sovjetski tank in tri topove kalibra 75 mm, eno ambulantno in več strojnico ter mnogo vojnega materiala.

Vladni krogi v Barceloni pa izjavljajo, da je nacionalistična ofenziva dosegla svo-j višek z zavzetjem Caspe. Nacionalisti so napredovali za 60 km, in sicer po ozemlju, ki je precej brez naravnih težav in so pri tem tudi uporabljali najmodernejše orožje. Izguba Alcanisa in okolice je brez dvoma zelo zadela republikanske čete, vendar pa so republikanci že začeli s protinapadom 2 km severno od Caspeja. Nacionalistično prodiranje bo tako mogoče sedaj ustaviti. Republikansko poveljstvo je raje umaknilo svoje čete s te ravnine kot pa da bi se spu-etilo v borbo s sovražnikom, ki je bolj oborožen. Najbrž bodo sedaj borbe na ara-gonski fronti stopile v novo dobo.

Ministrstvo za narodno obrambo je ob-javilo: Sovražnik je včeraj nadaljeval z ofenzivo in pri tem posebno vrgel v borbo topove in letala. Naše čete pa so odbile njegov poskus, da bi obkolili Alcorizo. Pri Caspeju so naše čete vrgle v zrak smod-nišnico, zgorela so tudi bližnja skladišča orožja. Med letalsko bitko v istem odseku smo sestrelili dvoje letal. Na osrednjem bojišču smo zavzeli koto 980, ki je južno od vrha Castelana. Nacionalistična letala so včeraj bombardirala Castelon de la Pla-na. Zvečer so bombardirala Navidente de Caldar in okoliske vasi. Proti večeru so napadla tudi Barce-lono. Več bomb je eksplodiralo v središču mesta. Ranjenih je nad 50 oseb.

Italija ni poslala novih pro-stovoljcev — pravi poslaništvo v Londonu

Italijansko veleposlaništvo v Londonu objavlja naslednje uradno poročilo:

Italijansko veleposlaništvo najodločneje zanika vesti, ki so se razširile v tujini, češ da je Italija poslala nove prostovoljske oddelke v Španijo. Ita-lijansko veleposlaništvo more izjaviti, da Italija v zadnjem času ni poslala niti enega prostovoljca in da se je število prostovoljcev v Španiji zmanj-šalo, ker so se številni prostovoljci vrnili v domo-vino, novi pa tja niso bili več poslani.

Pripomniti moramo, da se ta demanti nanaša tudi na pošiljanje orožja v Španijo.

Burgos 17. marca. AA (Havas) Nacionalistične čete so zavzele Caspe, mesto z 20.000 prebivalci in važen prometni vozlož med Aragonijo in Ka-talonijo.

Vatikansko glasilo o priključitvi

Glasilo svete Stolice »Osservatore Romano« je prineslo z ozirom na priključitev Avstrije k Nemčiji članek, ki se ne peša s politično stranjo tega vprašanja, kakor se postavlja državam, ki so po »Anschlussu« na kakršenkoli že način prizadele, ampak ocenjuje ta dogodek s stališča verskega položaja, ki je nastal v Avstriji. Vendar pa »Osservatore Romano« uvodoma izreka sodbo o mednarodnem učinku združitve Avstrije z Nemčijo z besedami, da izvršeno dejstvo »Anschlusa« ne more vplivati pomirjevalno na duhove, razjasniti mednarodnega obzorja in okrepiti načela medsebojnega zaupanja, na katerem počiva krščanski red in evropski mir, ki ga Cerkev smatra za največji zaklad naše kulture — narobe — ta stvar bo pač le še bolj omajala nestalno ravnotežje mednarodnega položaja in povečala naraščajoči pest-mizem.

Razume se — tako nadaljuje direktor »Osservatore Romano« —, da vzbujajo največjo skrb v dušah katoličanov verska vprašanja, ki so z »Anschlussom« nastala, tako zaradi stališča, ki ga vladajoča stranka v Nemčiji zavzema nasproti katoliški Cerkvi, kakor zaradi nekaterih obžalovanj vrednih dogodkov, ki so se že doslej izvršili v Nemčiji. »Osservatore Romano« pravi, da sme sodbo v tem pogledu izreči tem bolj, ker je vseh dvajset let, odkar obstoja avstrijskega vprašanja, motril položaj nepristransko, tako da se tudi Nemčija ni mogla nikoli pritožiti nad njegovim objektivnim stališčem. Vedno smo poudarjali — pravi »Osservatore Romano« —, da geografske in gospodarske razmere, v katerih je Avstrija morala po verskjem miru živeti, niso bile najboljše, tako da bi mogle jamčiti mirno posed, suvereniteto in dejansko neodvisnost te države ter jo obvarovati pred strankarskimi strastmi in agitacijo ter neslogovitostjo notranjega položaja v svoji sredi kljub vsemu paktom in političnim garancijam, kakršnih od strani velesil ni uživala nobena druga država.

Razpis zdravniške službe

Banska uprava razpisuje službo vodje internega oddelka banovinske bolnišnice v Murski Soboti.

Prostolci morajo imeti pogoje za primarija ali asistenta po § 20 zakona o bolnišnicah. Prošnje naj se vložijo pri kraljevski banski upravi dravske banovine v Ljubljani do 30. marca 1938.

Vinogradniške zadruge in prodaja alkoholnih pijač

Belgrad 17. marca. AA. Glede na vprašanje ali so vinogradniške družbe pri predaji prošnji za prodajo zadrugnih alkoholnih pijač v originalnih zaprtih steklenicah dolžne priložiti dovoljenje pristojne upravne oblasti po obrtnem zakonu, je davčni oddelek finančnega ministristva izdal pojasnilo, ki pravi med drugim, da vinogradniške zadruge pri predložitvi prošnje za pravico za prodajo zadrugnih alkoholnih pijač v originalnih zaprtih steklenicah niso dolžne priložiti dovoljenje upravnih oblasti po obrtnem zakonu, ker jim to dovoljenje ni potrebno. Zadruge morajo samo dokazati, da so ustanovljene po določilih zakona o gospodarskih združenjih.

Osebnostni vest

Belgrad 17. marca. m. Upokojeni so naslednji upravitelji meščanskih šol v Sloveniji: Alojzij Novak in Iva Kobal iz Ljubljane, Josip Prijatelj v Ormožu in Marija Klavžar v Mariboru. Upokojena je tudi meščansko-šolska učiteljica Ljudmila Klemenčič v Ljubljani. Premrečena je na I. deliško mešč. šolo v Ljubljani Julijana Sušteršič. Belgrad 17. marca. m. S kraljevim ukazom sta napredovala pri Narodnem gledališču v Mariboru: za upravnika 4. skup. 1. stopnje dr. Radovan Brenčič, upravnik istega gledališča, do sedaj v 4. skup. 2. stop., pri Narodnem gledališču v Ljubljani pa za člana 7. skup. Ivana Ribič, članica istega gledališča, dosedaj v 8. skup.

Zborovanje mladine JRZ v Zagrebu

V soboto 19. t. m. bo priredil banovinski odbor mladine JRZ za savsko banovino v Zagrebu veliko politično in kulturno zborovanje, na katero bodo prišli zastopniki iz vseh okrajev savske banovine. Zborovanje bo trajalo dopoldne in popoldne. Dopoldne bodo govorili: minister dr. Miha Krek o notranjem in zunanjem političnem položaju Jugoslavije; g. profesor Srečko Džamonja o zgodovinskem razvoju ustanavljanja Jugoslavije; šolski nadzornik g. Dušan Samardžija o zemljepisnem položaju naše države; banski inšpektor g. Dušan Bogunović o kulturnih in prosvetnih težnjah jugoslovanskega naroda. Popoldne pa bodo govorili: ravnatelj podružnice Poštne hranilnice dr. Nikola Gačša o gospodarski moči Jugoslavije in o gospodarskih razmerah državljanz; ravnatelj Okrožnega urada za zavarovanje delavcev dr. Ante Mudrič o socialnih vprašanjih Jugoslavije; predsednik glavnega odbora mladine JRZ dr. Bojan Pirc o razmerju ideologije JRZ do vseh vprašanj javnega življenja; tajnik glavnega odbora g. Milutin Krivokapić o organizaciji dela mladine JRZ na terenu in o upravi stranke. Poleg članov mladinskih organizacij JRZ iz savske banovine se bodo tega zborovanja udeleževali tudi drugi odličnejši predstavniki JRZ.

Napetost med Poljsko in Litvo

Zaradi poljske manjšine v Litvi

Kovno, 17. marca. AA. Havas: Litovsko javno mnenje ne pripisuje nikakega izrednega pomena dogodku na meji, ki je zahteval smrti poljskega vojaka. Zelo so tukaj začuden, da je tuja tema dogodka pripisovala tolikšen pomen. Tudi ni točna vest o poljskem ultimatumu. Litva ne zbira čet na poljski meji. Uradni krogi mislijo, da so pokazali dovolj dobre volje, ko so poljski vladi ponudili anketo.

V Varšavi je 17. marca izšlo tole uradno poročilo: »Zaradi incidenta, ki so ga Litvanci povzročili na poljsko-litvanski meji, je poljska vlada izdala potrebne ukrepe.« Na prihodnji seji senata bo zunanji minister Beck poročal o celokupnem vprašanju poljsko-litovskih odnosov.

V zvezi z litovsko zadevo so bile v Krakovu velike manifestacije. Študenti tamkajšnjega vseučilišča so sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo najodločnejše ukrepe za zavarovanje poljskih interesov na Vzhodnem morju.

Tudi v Lodzu so bile manifestacije nacionalne stranke. Zahtevali so od vlade, da ocvobodi 200 tisoč Poljakov v Litvi. Obenem so zahtevali, naj

v Evropi. Sedaj pa se je ta položaj, ki ga je Nemčija rešila z »Anschlussom«, žalibog kompliciral še z verskim vprašanjem, ki ga je postavila tista struja v Nemčiji, zaradi katere toliko milijonov katoličanov v Nemčiji ne more živeti v miru, ker je ogrožena svoboda njihove vesti v svojih dolžnostih napram otrokom in napram verskemu pričanju njihovih dedov. Vprašanje je sedaj, ali se bo to versko preganjanje ustavilo ob bivši meji med Nemčijo in Avstrijo, katero je prekoračila. tista unitaristična in totalitaristična ideja, ki po mnenju najbolj vplivnih krogov v Nemčiji obsega tudi versko področje. Vprašamo se, ali bo ta ideja prizanesla avstrijskemu narodu, ki je po svojih glavnih tradicijah tako globoko katoliški, da je v nasprotju s teorijo, ki jo uči v Nemčiji, zgodovinsko nepobito dokazal, kako je katolicizem tudi nemško dušo popolnoma prekrasil, tako da je postal življenje njenega življenja, ne da bi se količ-kaj okrnilo njeno narodno bistvo. Vprašamo se, kakšno usodo bo doživela tista harmonična in plodonosna lepota duha ter kulturnega dela, ki jo je nemški narod v Avstriji izoblikoval pod odločilnim vplivom katolicizma in s tem tudi ogromno doprinesel h krščanski kulturi vsemu Germaniju?

Zelimo — nadaljuje »Osservatore« —, da bi ravno dejstvo, da je sedaj šest milijonov katolikov vstopilo v državno skupnost z rajhom, doprineslo največ k temu, da bi se vzpostavil verski mir na podlagi načel, ki so proglašena po obstoječih kon-kordatih. Cerkev bo gotovo v svoji neskončni dobroti vse pozabila, kar se je zgodilo, da je zopet vzveze in se razvija duhovni mir, ki je ideal katolicizma. Toda, ali moremo kaj takega upati sprito aretacije solnograškega in graškega nadškofa, sprito ukinitve osrednjega sedeža avstrijske Katoliške akcije, ki jo varuje konkordat, in sprito drugih ukrepov, ki so bili storjeni te dni in me-žejo žalostno senco na nastanek novega reda v Avstriji?...

Seja Narodne skupščine

Poslanec Rašović izključen od 30 sej

Belgrad 17. marca. AA. Na današnji seji narodne skupščine so pojasnili zadevo poslanca Rašovića. Pred prehodom na dnevni red je tajnik narodne skupščine Posedrac prečital naslednja poročila pravosodnega in notranjega ministra predsedniku narodne skupščine Ciriću:

Ker je državni tožilec z odlokom 995-4-38 z današnjim dnevom obvestil preiskovalnega sodnika, da ni povoda za nadaljnjo preiskavo proti neznanim storilcem, in ker se tudi narodni poslanec Miloš Rašović ne priključuje kazenskemu postopku in ni nikogar tožil, odrejem na podlagi § 96 k. z., naj se nadaljna preiskava ustavi in listine spravijo v arhiv, kar naj se v listinah zabeleži. Pravosodno ministristvo št. 24.216, z dne 8. marca 1938. — Pravosodni minister Simonović. Državno tožilstvo za mesto Belgrad št. 938. Sklep: Vse predmet je treba izročiti preiskovalnemu sodniku okrožnega sodišča za mesto Belgrad v nadaljnji pristojni postopek.

Utemeljitev: O zadevi navedenega nasilnega napada in odvzema listin s strani neznanih storilcev proti narodnemu poslancu Milošu Rašoviću, je okrožno sodišče za mesto Belgrad uvedlo nujno preiskavo in sicer na podlagi pričevanja samega Rašovića, zaslusanja predsednika narodne skupščine Stevana Cirića, nadalje na podlagi priloženih in zbranih stenografskih beležk a seje narodne skupščine dne 4. marca t. l. in na podlagi pričevanj zaslišanega Miloša Mehandžije, Kuzmana Danilovića, Sarčevića Mutimira, Ruže Sejanovićeve, Mileve Davidovićeve in Krete Djordjevića. Na podlagi teh dokazov so v tej zadevi ugotovili naslednje okoliščine in dejstva:

1. Da je Miloš Rašović, ko je po dogodku prišel v narodno skupščino, povedal narodnemu poslancu dr. Janku Baričeviću, da so ga napadle štiri osebe. Koj nato je pa Rašović povedal Stevanu Ciriću, da sta ga napadli samo dve osebi.

2. Da je Rašović povedal priči Ciriću, da so mu med napadom vzeli aklovko z govorom in s raznimi listinami, dočim je narodni poslanec dr. Baričević v svoji izjavi v narodni skupščini rekel, da mu je Rašović izjavil, da so mu vzeli kuverto z beležkami za svoj govor v narodni skupščini.

3. Da je sam Rašović izjavil priči Ciriću, da so ga napadli v trenutku, ko je hotel stopiti v tramvaj. Tramvaj pa vozi več sto metrov od njegove hiše. Poleg tega je Rašović izjavil Ciriću, da se je ko je napadu napotil v neko kavarno in popil kavo. Pred sodiščem je pa izrečno izjavil, da ni šel v nobeno kavarno. — Nato poročilo navaja, da se poslanec Rašović ni maral podvreči zdravniški preiskavi, da bi ugotovila telesne poškodbe napada. Nadaljnji podatki so isti kakor v poročilu notranjega ministra.

Poročilo notranjega ministra se glasi: Predsednik narodne skupščine g. Stevanu Ciriću. Gospod predsednik! V zvezi in v izpolnitve mojega govora v narodni skupščini dne 4. t. m., čast mi je izročiti vam, gospod predsednik, še tale dodatna pojasnila uprave mesta Belgrada. Pov. br. 1308-2 od 9. marca t. l. o zadevi narodnega poslanca Rašovića.

Zaradi navedbe narodnega poslanca Rašovića Miloša na seji narodne skupščine dne 4. t. m., da

Nekdanja Avstrija se pripravlja na plebiscit

Dunaj 17. marca. b. Po odstranitvi dr. Schuschniggovega režima in po proglasu, da je Avstrija postala del velikega nemškega cesarstva, je končana prva stopnja v zgodovini avstrijskega preobrata. Slika Dunaja in sploh vse Avstrije se je v teh dneh zelo spremenila. Vse hiše so popisane z raznimi nemškimi gesli in znaki, izdanih pa je bilo tudi že cel kup zakonov, uredb in naredb, ki pomenijo pravi rekord v zgodovini avstrijske uprave. Vsa važnejša in odgovorna mesta so zasedli izključno strankini funkcionarji in pristaši režima. Od prejšnjega državnega aparata so ostali v službi samo podrejeni organi, večinoma pomožna osebje. Vsi ugledni možje preteklega režima so ali odstavljani, ali pa poklicani na odgovornost. Zavladala sta največji red in disciplina tako v javnem, kakor tudi v privatnem življenju. Lice stare Avstrije se je popolnoma spremenilo, preteklost je izginila in na staro Avstrijo je ostal le še spomin. Vse je zaposleno s sedanostjo in misli na bodočnost. Pozornost novega pokrajinskega vodstva je osredotočeno trenutno predvsem na priprave za plebiscit 10. aprila, ko bo Avstrija končno javno priključena Nemčiji. Pravico glasovanja bodo imeli vsi avstrijski državljani, moški in ženske, ki so bili rojeni do 10. aprila 1918 z izjemo Židov in poljudov. Danes se je uradna propaganda za plebiscit že pričela.

Šef dunajske policije je napovedal ostre ukrepe proti onim osebam, ki izkoriščajo strankino uniformo protipravno in izvršujejo razne tatvine, nasilja, hišne preiskave in aretacije. Uradno poročajo, da komunisti izkoriščajo sedanje prehodno stanje ter si lastijo tujo imovino.

Zupan dr. Neubacher je razpustil danes dunajski občinski svet.

Nemška uprava zaseda dosedanje avstrijsko mejo

Maribor, 17. marca.

Danes opoldne je prišlo v Maribor na dveh železniških avtomobilih na tračnicah 10 nemških finančarjev ter več nemških carinikov, ki so zamenjali avstrijske finančarje in carinike, zaposlene na mariborskem obmejnem kolodvoru. Nemci so vršili do sedaj službo na bavarsko-avstrijski meji. Prihodnje dni bodo Nemci zamenjali na tukajšnji obmejni ekspozituri tudi avstrijske obmejno policijo in železniške uradnike. Tudi vzdolž vse druge avstrijske meje prevzemajo sedaj nemški uradniki službo od avstrijskih tovarišev. Tako so pri avstrijskih obmejnih carinarnicah v St. Ilju, Radgoni in Piberku prevzeli službo obmejni organi iz Nemčije. Na vseh teh obmejnih postojankah so takoj sneli avstrijske zastave, ki so visele do sedaj poleg zastav s kljukastim križem ter je ostala samo hitlerjanska zastava.

V veljavno so stopili danes tudi novi devizni predpisi. V »deležu Avstrijo v nemski državi«, kakor se sedaj uradno imenuje Avstrija, se sme vzeti iz Jugoslavije 20 nemških mark ali 60 šilingov v srebru. Uvoz bankovcev v Avstrijo je prepovedan. Druge valute se smejo uvažati v neomejeni višini ter se smejo zopet iz Avstrije izvažati, če so zabeležene v potnem listu.

Dr. Tischler ni zaprt

Ljubljana, 17. marca.

Iz dobro poučenega vira smo izvedeli, da naša včerajšnja vest o aretaciji dr. Tischlerja, predsednika slovenske Prosvetne zveze na Koroškem ni točna. Dr. Tischler je na svobodi. Vest se je razširila zaradi tega, ker je bil dr. Tischler pozvan na policijo v Beljaku, kjer je ostal nekaj časa, a je bil izpuščen ter se mu je načelnik policije opravičil, češ da se je zgodila obžalovanja vredna pomanj. Tudi ostale vesti o aretacijah koroških Slovencev do sedaj še niso popolnoma zanesljive in bi bilo prav, če bi jih do nadaljnjega sprejeli z rezervno.

Korošci v Belgradu

Belgrad, 17. marca. m. V Belgradu se nahaja odposlanstvo narodnih društev, in sicer gg. inž. Mačkovek, predsednik Cirič-Metodove družbe, dr. Fellacher, predsednik Kluba koroških Slovencev, nadalje Urašč, tajnik tega kluba, Müller, blagajnik in drugi. Sprejeti so bili pri predsedniku vlade in pri notranjem ministru. Nocoj so odpotovali nazaj v Ljubljano.

Novi nemški konzul za Slovenijo

Ljubljana, 17. marca.

Danes dopoldne ob pol 10 je z belgrajskim žrvm vlakom prišel iz Zagreba v Ljubljano nemški konzul v Zagrebu dr. Freund. Še v teku dopoldneva je šel na dosedanje avstrijski konzulat in prevzel posle avstrijskega konzula kot nemški konzul za področje Slovenije.

hod v skupščino. Kakor se vidi iz današnjega poročila pravosodnega ministra, je preiskava, ki jo je izvedlo sodišče na zahtevo Narodne skupščine, ugotovila, da Rašovića tisti dan sploh ni bilo napadel. To se pravi, da je nalogal Narodno skupščino in s tem žalil njeno dostojanstvo. Gospod predsednik! Na podlagi čl. 98 in 102 zakona o poslovanju Narodne skupščine predlagamo Narodni skupščini, da se posl. Miloš Rašović zaradi dejanja, storjenega 4. marca t. l., kaznuje s izključitvijo s 30 sej, ker se je nedostojno vedel do Narodne skupščine. Sprejmite, g. predsednik, izraze našega spoštovanja. (Odobranje in ploskanje pri večini.)

Nato je predsednik Narodne skupščine izjavil, da ima po zakonu o poslovanju besedo poslanec, čigar izključitev se predlaga, da govori v svoj zagovor. Ker Rašović ne želi govoriti, da Cirič predlog o izključitvi Rašovića za 30 dni na glasovanje. Z veliko večino glasov sprejme Narodna skupščina predlog o izključitvi med viharim odobravanjem in ploskanjem na desni.

Delo odbora za prošnje in pritožbe

Belgrad 17. marca. m. Potem ko je Narodna skupščina izključila poslanca Jugoslovanskega kluba Rašovića od 30 sej Narodne skupščine, je skupščina nadaljevala svoje delo in je dobil besedo predsednik skupščinskega odbora za prošnje in pritožbe dr. Franc Semrov, ki je podal poročilo o delovanju tega odbora. Med drugim je dr. Semrov v svojem poročilu podal točen pregled stanja prošenj v odboru za prošnje in pritožbe. Iz njegovega poročila posnemamo, da je ta odbor od 1. 1932 takole posloval (prva številka pomeni dole prošnje, druga prošnje, ki jih je rešil odbor sam, tretja prošnje, ki jih je rešila skupščina, četrta prošnje, ki so vsako pripadajoče leto ostale nerešene): 1932: 4725, 146, 120, 4459; 1933: 2250, 412, 134, 1704; 1934: 1625, 135, 104, 1386; 1935: 1534, 30, 87, 1470; 1936: 1532, 73, 91, 1368; 1937: 1538, 194, 127, 1217. 1938: 842, 51.

Skupaj je odbor za prošnje in pritožbe prejel od 1. 1932 do danes 14.060 prošenj, odbor jih je rešil 1041, Narodna skupščina pa 614, dočim je nerešenih prošenj ostalo še 12.395. Od tega števila je odbor za prošnje in pritožbe poslal raznim ministrom na mišljenje 558, okrajnim načelnikom pa 368. Poročilo predsednika odbora za prošnje in pritožbe je skupščina vzela na znanje.

Narodna skupščina je za tem izvolila namestnika predsednika in podpredsednika Narodne skupščine v državnem odboru za volitev narodnih poslancev. Za namestnika predsednika Narodne skupščine je bil s 164 glasovi izvoljen bivši poštni minister dr. Branko Kaludjerič (JRZ), za namestnika podpredsednika Narodne skupščine pa so bili istotako s 164 glasovi izvoljeni Ljubomir Božinović, dr. Franc Klar in Zarko Tomašević, vsi iz poljskega kluba JRZ.

Združenje pekov v Ljubljani

opozarja svoje člane, da se bo na Jožefovo 19. t. m. delalo kot običajno ob sobotah. V nedeljo, dne 20. t. m. pa mora delo počivati. To velja tudi za vse druge praznike, ki padejo na soboto.

Voini minister toži za žalitev časti

Gospodje poslanci! Ker se je govornik ponovno dotaknil stvari in raznih trditve o ministru za vojsko in mornarico, mi je čast prečitati vam pismo, ki mi ga je poslal minister za vojsko in mornarico. To pismo se glasi:

Gospod predsednik! V zvezi z mojo izjavo na popoldanski seji Narodne skupščine dne 4. t. m. v proračunski debati o predlogu proračuna izdatkov vojnega ministristva, mi je čast sporočiti vam, gospod predsednik, in preko vas tudi Narodni skupščini, da sem vložil pred državnim tožilecem za mesto Belgrad tožbo proti posl. Milošu Rašoviću (viharno ploskanje pri večini). Tožba je vpisana pod št. 1117/14/8.

Gospodje poslanci! S tem je dal vojni minister najboljši odgovor na vse obtožbe, ki so jih grmadihli proti njemu. Po čl. 98 zakona o poslovanju ima besedo Novica Popović, ki ima v imenu 15 tovarišev vložiti predlog Narodni skupščini.

Besedo je tedaj povzel posl. Novica Popović in izjavil:

Predlog za izključitev

V svojem imenu in v imenu svojih tovarišev predlagam na podlagi čl. 92 in 102 poslovnika Narodne skupščine tole: Dne 4. marca 1938 je posl. Miloš Rašović, ki je imel tisti dan govoriti v Narodni skupščini o proračunski debati, izjavil v Narodni skupščini, da ni mogel svoje poslanske dolžnosti opravljati, ker so mu to neznane osebe fizično onemogočile, mu vzele pripravljene dokumente, ga fizično napadle in mu onemogočile pri-

Vodovod za Suho krajino

Začeli so s prvimi gradbenimi deli — Najprej bo zajet izvir Globočec

Ze lani je padla odločitev za vodovod v Suhi krajini. Banska uprava je pripravila po velikem načrtu Higienkega zavoda vse potrebno in sredi marca je zapela prva lopata ob izviru Globočcu v bližini Zagradca.

Nad 40 let so pitali Suhokranjce s obljubami. Končno se je ta njihova stara želja začela uresničevati. Dobili bodo prav gotovo največji in najmočnejši vodovod v vsej Sloveniji. Po načrtu bi celotna preokrbna Suhe krajine z zdravno pitno vodo stala okrog 30.000.000 din. 80 vasi z nad 13.000 prebivalci bi dobilo vodo. Omrežje glavnih vodovodnih vodovodov bo v tem primeru merilo nad 130 km in bo imelo 24 rezervoarjev.

Največja težava, ki je hudo motila začetek gradbenih del, je bila seveda v denarnem vprašanju. Kljub temu, da so bila dana na razpolago precejšnja denarna sredstva, je nastalo vprašanje ali bo mogoče z njimi doseči tudi zadovoljiv učinek. Ali bo mogoče z njimi spraviti vodo iz globoke doline ob izviru Krke na visoko planoto Suhe krajine. Izvršitev tolikšnega dela vodovodne naprave se je namreč upravičeno smatrala kot prvi pogoj za začetek del. Kaj bi Suhokranjcem pomagali rezervoarji e čisto in zdravo vodo v globoki dolini? Zaradi tega je banska uprava našla način, da je vsaj začasno znižala nekatere izdatke. Nabaviti je bilo treba cevi, ki so bile preračunane na nad 1.000.000 din. Dobavo cevi je prevzela železarna v Vasežu, ki je pristala na predlog banske uprave, naj se cevi odplačujejo v 10 letnih obrokih. S tem so se oprostile precejšnja denarna sredstva, ki so omogočila, da bo še letos mogoče začeti z zgradbo najvažnejših vodovodnih naprav.

Studenec Globočec, ki je tudi eden izmed izvirov Krke pri Zagradcu, bo v celoti zajet in napeljan v velike rezervoarje novega vodovoda. Ker je Globočec izrazit kraški izvir, saj izvira iz pod pečine iz apnenca, je jasno, da se v ta izvirček elekta nadzemski voda skozi špranje v kraškem svetu. Zaradi tega je ob deževju Globočec tudi kalen. Prav to dejstvo pa zahteva ob zajetu tudi še velike čistilne naprave, s katerimi se bo voda čistila in razkuževala. S tem bo preprečeno, da bi ob deževjih onesnažena in morda nezdružna voda prišla v rezervoarje vodovoda.

Izvir Globočca leži v razmeroma globoki dolini. Kakih 100 m od izvira stoji mlin, čigar jez zaustavlja vodo izvika, ki žene mlin. Jez je visok 2 m in v dolinici, v kateri stoji sedaj zajezena voda od mlina izvika, bodo postavljene vse najvažnejše vodovodne naprave suhokranjskega vodovoda. Da bo mogoče očistiti izvir, bo treba podreti jez in poglobiti strugo, s čimer se bo mogoče ob izviku dokopati do žive skale, iz katere priteka voda. Prav mogoče je, da se bo s poglobitvijo struge ob izviru Globočca pokazal vhod v podzemeljsko jamo, katero je izkopal Globočec v teku let v kraškem svetu.

Glavna vodovodna dela bodo razpisana s licitacijo. Banska uprava je že pripravila razpis, ki v celoti obsega za 2.500.000 din gradbenih del. V tej vsoti so vračunana gradbena dela za napravo velikega rezervoarja za čisto vodo, iz katerega bodo črpalke črpale vodo naprej po ceveh. Prav tako je všteta v tem proračunu zgraditev črpalnice in vsa njena strojna oprema, nadalje stanovanjska hiša strojnika, ki bo nadzoroval strojne naprave v črpalnici. Pod to vsoto spada tudi še zgraditev odvodnega kanala pri izviku, kakor tudi naprava 1800 m dolgega tlačnega voda, ki bo dovajal vodo 200 m višje v rezervar na Strašnem vrhu. Iz te vsote bo zgrajen tudi še rezervoar na Strašnem vrhu

in vodovodna proga, ki bo napajala vasi Primča vas, Kal in Ambrus. Razpis čaka le še potrebne formalne odobritve v Belgradu, nakar bo že mogoče vsa ta dela razpisati za licitacijo.

V razpisu niso vštete naprave za sedimentacijo in čiščenje kalne in morda neprimerne vode. Vse te obsežne čistilne naprave so bile po dosedanjem načrtu zamišljene tako, da bi se voda čistila najprej v velikih bazenih, ki bi bili vsi betonirani in pokriti. V njih naj bi voda najprej odlagala vse, kar bi se zaradi svoje lastne teže usedlo na dno. Iz teh bazenov naj bi nato otekala voda skozi tri razsežne filtre, v katerih bi bil očiščen in zelo droben pesek. V tem pesku bi ostale vse v vodi raztopljene organske snovi in klice. Odtod šele bi voda pritekala v rezervoar za čisto vodo. Ker so se pa v zadnjem času obnesli v tujni modernejši načini čiščenja pitne vode, je bila zgradba čistilnih naprav izločena iz razpisa zato, da bo mogoče vzeti v poštev modernejši način zgradbe čistilnih naprav. Tudi to vprašanje bo v kratkem rešeno, nakar bo za čistilne naprave pripravljen poseben razpis.

Ker bo treba že na razpis licitacije same čakati nekaj časa in se bo tudi še potem zgubilo najmanj mesec dni preden bo mogoče začeti z deli

po razpisu, je banska uprava nekaj del pridržala zase. Z začetnimi gradbenimi deli, ki jih bo tehnični oddelek banske uprave opravil v lastni režiji in ki so ocenjene na 250.000 din, bodo opravljena v glavnem zemeljska dela. Odkopali bodo izvir Globočca, skopali odvodni jarek za vodo, ki bo vodil studenec od izvika do mlina. Še prej pa bodo podrti jez, ki sedaj zadržuje vodo nad mlinom. Ko bo izvir studenca izčiščen, bodo zgradili betonsko zajetje, odkoder bo nato otekala voda v čistilne zbiralne in črpalne naprave bodoče vodovodne postaje. V tem tednu so začeli že prvi delavci pod strokovnim nadzorstvom zastopnika banske uprave s prvimi deli. Še ta teden nameravajo razstreliti jez pri mlinu, čez praznike bo voda otekala, tako da bodo prihodnji teden že lahko začeli z večjimi deli pri odkopavanju izvika. Ta pripravljala dela bodo trajala nekaj mesecev. — V tem času pa bo že tudi opravljena licitacija, nakar bo mogoče začeti z večjimi gradbenimi deli.

Prihodnjo nedeljo, 20. t. m. bo v Zagradcu slovesna služba božja, pri kateri bodo Krajinčani prosili Boga za blagoslov pri začetnem delu. Suhokranjski vodovod se bo začel torej graditi v nedeljo ob 10 dopoldne s sveto mašo in molitvijo. Če bo vreme lopo, bo sveta maša ob 10 dopoldne na prostem pri Studencu, sicer pa v zagrski cerkvi.

Bog daj svoj obilni blagoslov pri tem za Suho Krajino tako potrebnem delu, ki ga je hrepeneče čakala že skoraj pol stoletja!

Velik uspeh kuharske razstave v Mariboru

Pogled na del kuharske razstave.

Maribor, 17. marca.

Snoči ob 20 se je zaključila razstava kuharske umetnosti, ki je že od preteklih sobote vzbujala izredno pozornost in občudovanje vseh obiskovalcev, najbolj seveda obiskovalk. Lahko rečemo, da je bil uspeh te prireditve res ogromen. Mariborskim gostilničarjem in hotelirjem, ki se niso ustrašili truda, ne stroškov, še bolj pa organizatorjem in voditeljem te razstave, bo moralni uspeh prireditve v veliko zadoščenje in v primeren nadomestek za vse velike izdatke in delo, ki so ga z razstavo imeli. Poleg tega pa je bila razstava vsekakor lepa reklama za visoko kakovost njihove kuhinje, saj si je ogledalo razstavljene proizvode nad 9000 ljudi, med temi okrog 1000

takih, ki so prispeili v Maribor po železnici. To liko izkaznijo za železniško polovično voznino je bilo namreč žigosanih. V razstavnih prostorih je vladala vse dni prav izredna živahnost, včasih celo prav hud naval, tako da si moral precej časa čakati, da si prišel do predmetov, ki so vzbujali največje zanimanje. Ogledali so si razstavo vsi žolski zavodi, razne gospodinjke in gospodareke šole. Vsi obiskovalci iz Maribora in od drugod so bili soglasni v sodbi, da take razstave še ni bilo v Mariboru, pa tudi v vsej državi ne.

Stroški za razstavo in prirejanje razstavljanih jedil so presegali 100.000 din. Samo jedila so bila vredna okrog 50.000 din. Vsa ta jedila so snoči po zaključku razstave uničili. Znosili so jih v Dravo, ker so že neužitna.

Bolgarski rudarji odpotovali

Ljubljana, 17. marca.

Danes dopoldne so odpotovali iz Trbovelj bolgarski rudarji iz premogovnika Pernika v Bolgariji. O njihovem obisku v Ljubljani ter o razmerah v rudniku Perniku je »Slovenec« poročal pred dve ma dnevyoma. Rudnik Pernik je največji premogovnik na Balkanu in je preteklo zimo tudi v našo državo izvozil 1500 vagonov premoga. Bolgarski rudarji so odnesli iz Slovenije najlepše vtise kljub temu, da je bil njihov sprejem v Ljubljani bolj skromen, to pa zaradi tega, ker o njihovem prihodu skoraj nihče ni bil obveščen. Šele ko so bili že na ljubljanskih ulicah, so zvedeli za njihov obisk TPD in drugi rudarski krogi ter brž poskrbeli, da slovenska gostoljubnost ni prišla na slab glas. Zaradi pičlo odmerjenega časa niti ni bilo mogoče organizirati obisk gospodu banu na banovini, kar pa je bilo nadoknadeno popoldne, ko so se bolgarski rudarji na Gradu srečali z gospodom banom. Bolgarski rudarji so že s prvim popoldanskim vlakom odpotovali iz Ljubljane v Trbovlje, kamor jih je spremljal tudi vseučilišni profesor gosp. inž. Goštica.

V Trbovljah jih je na kolodvoru pričakala rudarska godba, ki je zaigrala bolgarsko in našo himno. Pozdravil jih je v imenu rudnika višji nadzornik inž. Burger. Z rudniško železnico so se pripeljali do restavracije, kjer jih je čakala ogromna množica delavstva. V Trbovljah so ostali dva dni kot gostje TPD in si ogledali vse rudniške naprave. Vse čas so gostje bili deležni posebne pozornosti in ektrbi rudniškega ravnatelja g. inž. Biskupeškega. Njih oskrbo in nastanitev pa je imel v rokah obratovodnja gosp. Widra. Simpatični gostje so napravili najboljši vtis. Večina jih, predvsem pa rudnik, je bila v zastavah. Vse priznanje je treba izreči TPD, zlasti njenemu glavnemu ravnatelju g. Skubcu, njegovemu pomočniku g. Guillardu ter rudniškemu ravnatelju v Trbovljah gosp. Biskupskemu ter vsemu njegovemu tehničnemu in upravnemu osebju, ki so se potrudili, da je bilo bivanje bratskih bolgarskih rudarjev v Sloveniji čim lepše in prijetnejše. Danes dopoldne so se bolgarski gostje poslovili od Trbovelj in se odpeljali nazaj v svojo domovino.

Tehnolije

Zborovanje vojnih invalidov bo v nedeljo 20. t. m. ob 9 dopoldne v Fortjevi dvorani za zboljšanje invalidskega zakona.

Kino društveni dom predvaja od petka do ponedeljka velefilm najnovejše ameriške produkcije »Ujetnik dvorca Zende«. Film je bil predvajan že v Zagrebu in je vzbudil silno zanimanje.

Smrt uglednega moža

naj pa mirno počiva v domači zemlji, ki jo je iskreno ljubil. Zaljubljeni družini naše globoko sožalje!

Iz Rihemberka na

Vipavskem nam poročajo: V Cvetozru je umrl znani in ugledni posestnik, bivši rihemberški župan g. Ivan Sever. Bil je delaven in skrben oče, ki je svoj številno družino dobro vzgojil. Eden njegovih sinov, France, je državni pravdnik v Mariboru, drugi, Tone, je profesor glasbe v Pančevu. — Značajnemu in krščanskemu možu ohranimo časten spomin, on naj pa mirno počiva v domači zemlji, ki jo je iskreno ljubil. Zaljubljeni družini naše globoko sožalje!

KINO SLOGA

LAILA

Film izredne naravne lepote in globoke ljubezni na daljnem severu
Najnovejši žurnal: Hitler v Avstriji
Benjamin Gigli: ti si moja sreča.

G. Jelačin bo penzioniral policijo!

Ljubljana, 17. marca.

Dodatno k našemu poročilu o dogodkih na bolgarski akademiji v Kazini nas prijatelji našega lista obvešča se o naslednjem incidentu, ki ga je zagrešil ugledni predsednik Zbornice za TOI gosp. Ivan Jelačin:

Ko je gospod policijski komisar odvzel besedo gosp. Jelačinu, se je ta silno razburil in vzkliknil: »Vi boste penzionirani!« Policijski komisar je še mlad in bo za službo sposoben še najmanj 30 let ter se mu je zato čudno zdelo, zakaj mu grozi gosp. Jelačin z upokojitvijo. Nato pa se je policijski komisar spomnil, da bo penzioniran najbrž šele takrat, ko bosta prišla na vladno g. Jelačin in JNS. Če se bo to kdaj zgodilo, bo sedanjí mladi policijski komisar nedvomno že siv starček, ki bo imel že več kakor polna leta ter bo hvaležen g. Jelačinu, če ga bo res upokojil Seveda pa se čudimo g. Jelačinu, da na javni prireditvi že sedaj grozi s to kaznivim policijskemu uradniku, ki ni zagrešil drugega, kakor da je pač opravil svojo uradno dolžnost!

NAŠ NOVI LISTEK

Zlato večnega Juda

Ta roman, delo argentinskega akademika Huga Wasta, je veličastna slika gospodarskega in idejnega boja med judovstvom in argentinskim ljudstvom. V zadnjih petdesetih letih argentinske zgodovine je priseljeno judovstvo od neznatnih začetkov zrastle v silo, ki obvladuje danes vse argentinsko gospodarsko, politično in javno življenje, ki je zasedla vse pomembne položanje in čeprav je številčno nepomembna manjšina, vlada nad Argentino, kakor nad toliko drugimi državami sveta, vlada s pomočjo najmočnejše sile na zemlji: zlata.

Na tej stvarni resnici je zgrajeno pestro, presreljivo in napeto dejanje našega novega romana, v katerem se resničnost nedavnih in najnovejših dni prepleta s fantastičnimi utvarami o umetnem pridobivanju zlata s pomočjo razbitja atomov. Ob propadanju in dvigu priseljene judovske in prastare argentinske krščanske rodbine doživljamo gigantstvo boj svetovnega judovstva za oblast nad svetom. Ta boj je gospodarski in idejni, boj dveh svetov in dveh verstev. En svet zmagaže z zlatom, drugi s križem. V veličastnem razpletu obsežnega in polnega dejanja nam pisatelj slika, kako postane misel, da je zlato podlaga sleherne vrednosti in oblasti, judovstvu in njegovim prerokom v pogubo, ko moder človek izrabi utvaro polblaznega učenjaka o umetnem izdelovanju zlata in s tem zlatu vzame vso veljavo. V tem pol realističnem, pol fantastičnem delu se goste sodobna težka vprašanja, spopadi borev Kristusovih in oznanjevalcev Antikristovih. Judovstvo s svojimi plemenskimi in verskimi skrivnostmi meri svoje sile s nejudovskim svetom in miselnostjo. — Roman se konča z veličastno apoteozo krščanstva in njegove sile ob grandioznih prizorih svetovnega evharističnega kongresa v Buenos-Airesu 1934. To je roman, ki bo s svojo barvito, pri nas nepoznano, napeto vsebino osvojil slehernega bralca.

Vizumi v Avstrijo so še potrebni

Nemški konzul v Zagrebu nam je sporočil, da jugoslovanski državljani do nadaljnjega še zmeraj potrebujejo vizum, če hočejo potovati v Avstrijo ali skozi njo. Vizum se lahko dobi pri avstrijskem konzulu v Ljubljani, ki je v likvidaciji. — Doselej razširjene vesti o odpravi vizuma so neresnične.

Iz Julijske krajine

Nova sveta maša. Na velikonocni ponedeljek bo pet v Logu na Vipavskem novo sv. mašo gosp. Jože Petrič iz Dupelj, župnija Vrhpolje.

Duhovniške vesti. G. Stefan pl. Posarelli, kurat v Škrbini na Krasu, je bil instaliran za župnika v svoji dosedajni duhovniji, ki je bila dvignjena v župnijo. — G. Jože Bressan, župnik v Kalu na Kanalskem, je bil umeščen na župnijo Lokve nad Čepovanom. — Bivši dekan solkanski g. Jakob Rejec je zapustil Solkan in šel uživati svoj zasluženi pokoj v Volčjo drago. Gospod Rejec je bil prvi in zadnji solkanski dekan. Pokojni nadškof Sedej je po vojni povzdignil Solkan v sedež dekanata, sedanjí nadškof Margotti je dekanat sedaj odpravil in pritegnil Solkan kot nadžupnijo v cerkveno območje goriskega mesta.

Jedilna sol in linežje cigarete so se podražile. S 1. marcem se je podražila sol za 30 stotink pri kilogramu; sedaj stane kg soli 2 liri. Finežje cigarete so se podražile za 20 stotink pri desetih kosih. V ceni je poskočil tudi kinin. Vsi ti predmeti spadajo pod državni monopol.

Ljudsko gibanje v Trstu. V januarju in februarju je bilo v Trstu 298 porok, 667 živih in 18 mrtvih rojstev ter 728 pogrebov; krste močno prekašajo zibelke.

Dva izleta v Slovenijo. Za velikonocne praznike priredi gorško turistično podjetje Appiani dva izleta v Ljubljano. Za dneve od 16.—20. aprila je določen izlet s posebnim vlakom, za dneve od 16.—18. aprila pa izlet z avtobusni-korijerami.

Nova cesta. Iz Jamelj v Dolu, kjer gre odcep državne tržske ceste, grade novo lepo cesto čez Medjo vas, Cerovlje, skozi Mahvinje proti Gornjanskemu in Komnu. Zelo bi ustregli prebivalcem teh selskih, če bi ob enem z novo cesto dobili tudi električno napeljavno, kajti električna moč in luč v tem kraškem predelu krvavo pogrešajo.

Požari. V Komnu je pogorelo posestništvo Jeriču gospodarsko poslopje. Ker je bila ravno nedelja, se je okrog pogorišča nabrala množica radovednežev, ki je, skoraj bi rekli, uživala. Kako je ogenj nastal, ni znano. — Kraški gozdovi na Grnadi, na Fajtovem hribu, na rihemberških pobočjih in drugod v zadnjih časih pogosto gore. V jačne noči strahotno žare s kraških reber ognjene kače, ki se zde še bolj grozne in uničujoče kot so v resnici, ker se goreče grmičevje živa z iskrami prepojenim ozračjem v široke, svetle pasove.

Izginil je s Srpenice pri Bocu pred približno 12 dnevi mladenič Josip Zagar, po domače Solarjev, star okrog 26 let. Pred dnevi so ga videli še na Sv. Gori in v Gorici, kjer je v neki gostilni pustil kolo. Od takrat so vsa poizvedovanja za njim ostala brezuspešna.

Dve strašni nesreči v Baški dolini. (Avtomobil je smrtno zadel.) Približno 60 let stara Neža Koder, ki je poročena v Davči, je prišla po dvajsetih letih na obisk k svojem v Kuk v Baški dolini. Ko se je zadnji terek vračala in je prišla s Kuka pri Prodaru na cesto, ki pelje proti Podbrdu, je pribrazil za njo avtomobil. Dva mladenki, ki sta jo spremljali, sta se pravčasno umaknili na kraj, starka v svoji zmedenosti pa ni vedela ne kaj ne kam in se je tako nesrečno obračala, da jo je zajel avto, jo vrgel ob stran, kjer je obležala z razbito lobanjo. Prepeljali so jo nezvestvo v gorško bolnišnico in ni upanja, da bi jo rešili. — (Granata ga je raznesla.) V Podmelcu je bival pri svoji sestri 42letni Anton Prezelj iz Stržišč pod Črno prstjo. Ker je imel levo roko pokvarjeno in ni bil za težka dela, je včasih nekaj tudi ostanke vojnega železja. V sredo jutraj je v grapi pod vasjo nalieta na nerazpokčeno granato. Lotil se je je tako nesrečno in nespretno, da je eksplodirala in ga dobesedno raznesla; glavo so našli precej daleč od njegovega trupa.

Cenjene inserente

opozarjamo, da izide prihodnja nedeljska številka »Slovenec« zaradi praznika sv. Jožefa že v soboto jutraj. Cenjena oglasna naročila, v kolikor še niso oddana, moremo torej za nedeljsko izdajo sprejemati samo še danes dopoldne. V popoldanskih urah moremo sprejemati le še osmrtnice in nujna, neodložljiva naznanila.

Koledar

Petek 18. marca: Ciril Jeruzalemski, cerkveni učenik; Saluator, spoznavalec; Edvard, kralj mučenec.

Sobota 19. marca: Jožef, ženin Device Marije.

Novi grobovi

† V Sr. Ožbaltu ob Dravi je dne 16. t. m. umrl gospod Mirko Kutin, geometer. Pokojni je bil doma iz Postojne. Pogreb bo v petek popoldne ob 16. Dragi Mirko, ko se poslavljamo od Tebe. Ti kličemo, naj Ti bo lahka štajerska zemlja! Zalujočimo naše iskreno sožalje.

Osebnosti

== Izpit za specialista za ženske bolezni in porodništvo je položila 15. t. m. gospa dr. Jožica Zitko. Iskreno čestitamo!

== Iz duhovniške službe. Upokojen je g. Jakob Razboršek, župnik v Tunicah v Kamniku. — Premišljena sta bila kot kaplana: g. Ivan Fink iz St. Jerneja v Smihel pri Novem mestu in g. Alojzij Flister iz Gorij v St. Jernej. — Imenovan je bil za škofijskega cenzorja knjig in tiskovin g. dr. Janez Kraljič, esemeniški spiritual v Ljubljani. — V mašnika bo letos posvečen tudi bogoslovec iz V. letnika g. Ivan Geršar, rojen v župniji Brdo pri Lukovici.

SLAVNI BARITONIST

Aleksander Šved

poje operne arije in nesmrtno Schubertovo »Ave Marijo« v filmu nepopisne lepote

KINO UNION Tel. 22-21

— Karitativna zveza za ljubljansko škofijo v Ljubljani bo imela občni zbor dne 31. marca ob 5. popoldne v Karitativni pisarni (Poljanska c. 28, Marjanišče) z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Branje zapisnika zadnjega običnega zbora. 3. Tajniško poročilo. 4. Blagajniško poročilo. 5. Poročilo nadzorstva. 6. Službenosti. — Vsa članjena društva so vabljena, da se običnega zbora po svojih zastopnikih (zastopnicah) udeležijo.

— Slovensko odkritje spomenika pokojnemu kralju Aleksandru I. pri Sv. Juriju ob Ščavnici bo dne 15. maja 1938. Prosimo vsa sosedna društva, da upoštevajo ta naš dan. Ta dan se naj zganejo Slovenske gorice pri nas, da počastimo spomin pokojnega kralja!

— Razpisane župnije. V »Škofijskem listu« so razpisane župnije Tunice v kamniški dekaniji ter Bukovšica in Sorica v loški dekaniji. Pravilno opremljene prošnje je nasloviti in poslati na škofijski ordinarij v Ljubljani. Rok za vlaganje prošnje se zaključuje dne 10. aprila 1938.

— Dve mesti skrbstvenih sester dnevičark razpisuje Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, eno v zdravilišču Laško, eno v Ljubljani. Prošnje naj se vložijo do 31. marca 1938 v vložnišče urada.

— V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otekom jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda mlo deluje in zanesljivo odvarja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovitost.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Podružnica Slomškove družbe za radovljiški okraj obvešča vse članstvo, da bo dne 19. t. m. ob pol treh v meščanski šoli na Jesenicah mesečno zborovanje. Predaval bo šolski nadzornik g. Franc Erjavec o temi »Učitelj v slovenski javnosti«. Vabljeni so k zanimivemu predavanju tudi gostje! — Odbor.

— Združenje pooblaščenih graditeljev za dravsko banovino v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo 20. marca ob 9. dopoldne v posvetovalnici Zbornice TOI v Ljubljani, Beethovnova ulica 10, visoko pritišče.

— Martin Humek, Praktični sadjar, zbirka najvažnejših sadjarskih nauk, pojasnjena s 24 barvnimi prilogi in 92 slikami v tekstu. Ljubljana 1923, str. 409. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezanemu izdodu je 80 din. — Knjiga vsebuje nebroj praktičnih navodil in nasvetov o najvažnejših sadjarskih vprašanjih, ki bodo zanimali začetnike, kakor že izkušenega sadjarja, ki stremi za napredkom. Že iz vsebine te obsežne knjige razvidimo, kako velikega pomena je knjiga za vsakega posestnika sadnega vrta. Vsebine: I. Katere vrste so najbolj primerne za naše kraje; II. Kako poizkušajmo eno sadno drevje; III. Kako vzgajamo sadni naraščaj; IV. Sadno drevje na zelenjadnem vrtu; V. Kako sadno drevje sadimo in gojimo; VI. Kako obvarujemo sadno drevje pred zajedalci; VII. Zrelo sadje; VIII. Mesečna navodila; IX. Sadjarske drobtine.

— V Italijo! Sveta gora, Gorica-Trst in Padova-Benetke: 2 romarska avtoizleta 25.—27. marca in 7.—9. aprila; različne, znižane cene. Zahtevajte takoj brezplačna navodila pri »Družini božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Od danes naprej je novo bivo pivovarne Union v prometu. — To specialno pivo vam bo gotovo prav dobro ugajalo. Zato ga ne pozabite poskusiti!

— Prepovedan tisk. Z odlokom notranjega ministra je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej knjigo »Stimme der Zeit«, ki je izšla v Parizu, in časopis »Der einzige Wege«, ki je bila tiskana v Antwerpnu.

— Redni letni občni zbor ljubljanske sekcije Jugoslovanskega časnikarskega združenja bo v nedeljo, 3. aprila, ob 10. dopoldne v Mariboru v običnem dnevnem redom.

— Zgubljenemu smehu ni vedno vzrok nesreča ali bolezen, ampak največkrat ne negovani zobje. Dame in gospodje z zanemarjenimi zobmi izgubijo svoj samozavesten nastop ter nimajo poguma za prisrčen in očarljiv smeh. Kdor upo-

rablja za dnevno nego ust in zob ODOL, ohrani svoje zobe zdrave, sveže in mlade do pozne starosti.

— Zagreb dobi novo tehnično fakulteto. Tehnični oddelek banske uprave v Zagrebu je pred kratkim razpisal dražbo za gradnjo novega poslopja tehnične fakultete, ki bo stala na tako zvanem Ciglanu. To poslopje se bo gradilo iz 25-milijonskega posojila, ki ga je dobilo zagrebško vseučilišče. Od tega denarja pa je določenih 6 milijonov dinarjev za gradnjo veterinarske visoke šole, ki bo stala v Heinzlovi ulici. Te dni pa je bila že dražba za poslopje tehnične fakultete. Poslopje je zdražilo gradbeno podjetje inž. Mate Crnić, ki je prevzelo gradnjo za znesek 8.586.000 dinarjev. Ko bo ta dražba odobrena, pričnemo graditi novo zagrebško tehniko.

— Velik tiskni promet na Jadranu. Na našem Jadranu je nastalo krasno vreme ter prihajajo od vseh strani tuje. Tako iz Splita kakor iz Sibeničnega poročajo, da tja prihajajo velike skupine Nemcev, Angležev in Čehov. Prihajajo tudi posamezne dijaške skupine, ki se mude v Dalmaciji po več dni in obiskujejo tudi dalmatinske industrije.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— Za ureditev pomorskega prometa. V ravnateljstvu pomorskega prometa v Splitu je bila te dni konferenca nautičnih strokovnjakov, pri kateri so sodelovali ravnatelji vseh pomorskih trgovskih akademij in poveljniki pristanišč. Take konference že 18 let ni bilo. Obravnavali so zlasti vprašanja preureditve mornariških akademij v sodobnem duhu ter o raznih uredbah, ki so potrebne za ureditev našega pomorskega prometa.

— Premog pri Bjelovaru. Neki kmetje v občini Severin pri Bjelovaru so odkrili, da brani njihova zemlja velike količine premoga. Že pred 40 leti so namreč opazili, da voda odnaša koščke premoga izpod zemlje. Sedaj so ugotovili, da je žila premoga dolga okrog 12 km. Premog je črn in prav dobro gorl. Kmetje so se sedaj obrnili na razne interese, katerim bočejo prodati svoja zemljišča, sami pa želijo postati rudarji v novem premogokopu.

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 premiera

Njegov model (sestra Marija)

Poleg njega sodelujejo najpomembnejše gledališke in filmske zvezde iz Budimpešte in Dunaja

Camilla Horn, Paul Javor, Tibor Halmay, Hilde Stolz

Ta prekrasni film bo vzbudil splošno občudovanje vseh gledalcev

Ljubljana

dne 18. marca 1938.

Gledališče

Drama. Petek, 18. marca: »Rdeče rože«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Sobota, dne 20. marca: »Gospoda Glembejvi«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Nedelja, dne 20. marca: »Zadrega nad zadregom«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 21. marca: Zaprt. Opera. Petek, 18. marca, ob 15: »Gorenjski slavček«. Dijska predstava. Globoko znižane cene od 16 din navzdol. — Sobota, 19. marca: »Grofica Marica«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Nedelja, 20. marca: »Pod to gorjo zeleno«. Izven. Globoko znižane cene od 2 din navzdol. — Ponedeljek, 21. marca: Zaprt.

Prireditve in zabave

Igralska družina Prosvetnega društva Trnovo uprizori v soboto 19. in v nedeljo 20. marca, obkrat ob 8 zvečer, na društvenem odru ljudsko igro v petih dejanjih »Deseti brat«. Predprodaja vstopnic od 10 do 12 dopoldne.

Dva Američana-umetnika iz New Yorka in Chicago boste videli in slišali na ponedeljkovem koncertu v veliki Unionovi dvorani. Luis Siegel, znameniti ameriški dirigent, dirigira del koncertnega sporeda, John Alden Carpenter, najslavnejši sodobni ameriški skladatelj pa je komponiral nalašč za Balokovičeve koncerte svoje najnovejše delo, Koncert za violino in orkester. Oba umetnika je povabil v Jugoslavijo violinski virtuos Zlatko Baloković, ki slavi letos 25 letnico svojega umetniškega delovanja.

Naše občinstvo bo brez dvoma zanimalo nekaj kratkih podatkov iz življenja znamenitega pianista Raoula Koczalskega. Luč sveta je zagledal 3. januarja 1885 v Varšavi. Za glasbo je dobil navdušenje od svojih staršev, in sam pravi, da je mnogo prej poznal note, kakor pa črke alfabeta. Z enim prstom je na pamet igral melodije kot triletni deček, katere je prej slišal od vojaške godbe. Na klavirju je posnemal šumenje gozda, dež, vihar, pa tudi pitje petje. Z 8. letom je že nastopal na javnih koncertih; privrkal pa je nastopil kot igralce na klavirju 15. marca 1888. leta. Svojo koncertno pot je prekinil samo za časa svetovne vojne, takoj ko je bil dosežen mir, pa je zopet nadaljeval koncertiranje in tudi pouk. Prireja namreč stalno klavirske kurse s posebnim ozir na dela Chopina. Koczalski je tudi priznan skladatelj in v Ljubljani smo slišali celo njegovo opero Zemruda. Koczalski koncertira v Ljubljani v sredo, dne 23. t. m. ob 20 v veliki filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Predavanja

Prirodoslovno društvo. V torek, 22. marca, bo predaval ob 20 v mali filharmonični dvorani kina Matice univ. prof. g. inž. Mario Osana o temi: »Razvoj telegrafskega in telefonskega kabla«.

Sestanki

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov vljudno vabi na XIV. občni zbor dne 19. t. m. (sv. Jožef) ob pol 10 v veliko dvorano Trgovskega doma.

Cerkveni vestnik

Cerkev sv. Jožefa v Ljubljani. Na Jožefovo, 19. marca, bo slovesna sv. maša ob 8 uri. Zvečer ob 6 pridiga in pete litanije sv. Jožefa. Ves dan je izpostavljeno sv. Rešnje Telo. Vsi častiki sv. Jožefa so prijazno vabljeni, da pridejo obiskat cerkev in počastiti Najsvetejše.

Cerkvena glasba

Stolnica. Na praznik sv. Jožefa bo prvo tulkašnje izvajanje latinske mase »Missa pro pace«, ki jo je za mešani zbor in orgle zložil svetovnoznani poljski skladatelj Feliks Nowowiejski. Izšla je v tisku l. 1936. Izdala jo je Družba za izdajanje poljske glasbe.

Cerkev sv. Jožefa. Jutri na praznik sv. Jožefa ob 8 slovesna sv. maša. Izvaja se: Misa in hon. St. Josephi z orkestrom, z. St. Premr. Graduale: Domine praeveneris, z. A. Foerster. Po ofertoriju: Invokacija Sv. Josephi, z. dr. Chlondowski. Po maši: O sv. Jožef v tvojo čast, z. St. Premr.

Divne pesmi in plesi

Jeanette MacDonald

Tarantela - Kino Matica

Ob 16., 19. in 21.15 uri

Kino

Zračni kino Viš predvaja danes ob 1/9 zvečer filmsko umetnino po Shakespearovem romanu »Romeo in Julija«. Za dodatek Foxov tehnik. — Pride »Tarzan zmagovalce«.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjini trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska c. 4 in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Pozvedovanja

Delavsko knjižico sem izgubil. Najditelja naprošam, da jo odda na doljenjski stražnici.

KINO KODELJEVO

Telefon 41.64

Nocoj ob 20. uri premiera največjega verskega filma vseh časov

Življenje in smrt sv. Terezije

Predstave bodo sledeče dneve:

Sobota ob 1/11., 1/12., 4., 1/13., 7. in 1/19. uri
Nedelja ob 1/11., 1/12., 4., 1/13., 7. in 1/19. uri
Ponedeljek ob 5. in 7. uri

Radi ogromnega navala si kuzite vstopnice v predprodaji, ki bo dnevno v kinu Kodeljevo od 1/9. uri dalje.

Pri večernih predstavah dvojni spored z dodatkom vefilma

V sedmih nebesih (Simone Simon)

I Maša za turiste in izletnike kot jutri, na praznik, in v nedeljo, v kapeli Vzajemne zavarovalnice, obkrat ob pol sedmih.

I Svetovni kongresi Kristusa Kralja so poleg evharističnih kongresov največji dogodki v katoliški cerkvi. Zamišl pravih je izšla iz vrste slovenskega duhovnika in jo moramo zlasti Slovenci dobro poznati in se uživati v njen svetovni pomen. Na tem kongresu je imel zelo važno predavanje tudi naš vladar dr. Rožman G. Zato je ta kongres za nas Slovence bil izredno važen. O vsem tem bo danes zvečer predaval univ. prof. gosp. dr. Ivan Fabian v beli dvorani hotela Union. Številne skopične slike bodo kazale mesta in kraje poljske države, obenem pa tudi najlepše prizore iz tega svetovnega kongresa. Predavanje se prične zaradi postnih pridig četrte ure kasneje, t. j. ob 20.15. — Vljudno vabimo ceni. občinstvo, da se tega zadnjega prosvetnega večera v tej seziji v obilnem številu udeležijo.

I Vodstvo po umetniški razstavi Ženke male zveze v Jakopičevem paviljonu bo v soboto na sv. Jožefa dan ob 11 dopoldne in v nedeljo ob 11 dopoldne. Ta dan se razstava ob 18 zaključuje.

I Več službenih mest na ljubljanskem magistratu je razpisanih in zato opozarjamo na razpis v »Službenem listu«, koe 23., ki izide na dan svetega Jožefa. V poštev prihajajo interese od juristov in inženirjev pa do absolventov srednjih šol, nadalje pa tudi nižje gimnazije in nižje gozdarske šole ter meščanske in enakovrednih šol, saj je razpisanih 17 službenih mest raznih strok v veliko veselje brezposelnih mladih šolanih ljudi.

I Prof. O. Šest, višji režiser Narodnega gledališča, proslavi v četrtek, 24. t. m., 25 letni jubilej svojega plodnostnega in uspešnega dela za slovensko gledališče. Za to priložilo pripravila Verdijevga »Rigoletta« z novo zanimivo zasedbo. Vstopnice so v predprodaji pri operni blagajni.

I Danes brezplačne predstave v Kinu Unionu ob 14.30 in 18.1 Film »Kdo je kriv« ni imel onega obika, kakor bi to visoko kvalitativno delo zaslužilo. Ker je film za današnjo dobo, ko v tako veliki meri pojema odgovornost za izvršena dejanja, izredno aktualen, se je odločila uprava kina Uniona predvajati ta film popolnoma brezplačno. Občinstvo naj ima z ogledom tega filma one koristi, kakršnim je film namenjen. Mladina izpod 18 let nima dostopa! Brezplačna nakazila za se-deže so od 11 naprej na razpolago pri blagajni.

I Lepe in dobre moške obleke lastnega izdelka priporoča po zelo zmornih cenah A. Kunc, Ljubljana.

I Aleksander Šved, v Ljubljani doslej nepoznani baritonist, bo prvič pri nas pel v velikem krasnem filmu, ki teče te dni v kinu Union pod naslovom: »Njegov model ali »Sestra Marija«. Ta film nam predloži romantično ljubezen in tragedijo mladega slikarja, ki se med slikanjem Madonine slike za kapelico nekega ženskega internata zaljubi v model, gojenko internata. Film ima krasno vsebino in bo imel pri občinstvu izredno privlačnost. Baritonist Šved, eden našlavenjših evropskih pevcev, bo pel poleg opernih arij še znamenito Schubertovo »Ave Marijo«. Film je imel vsepovsod velik uspeh in ga tudi naši publikli priporočamo.

I Združenje brivcev obvešča cenjeno občinstvo ter svoje članstvo, da bodo brivnice in česalni saloni v Ljubljani na praznik sv. Jožefa od pol 8 do 12 odprti, drugi dan, v nedeljo, pa ves dan zaprti. — Komisar.

Maribor

m † Alojzija Perger. V škofijski hiši v Krčevini pri Mariboru je umrla v visoki starosti 72 let gospa Marija Perger roj. Tomažič. Pokojnica je bila sestra prevzvišenege lavantinskega knezoškofa dr. Ivana Tomažiča. Pogreb blage, kreno dobre pokojnice bo danes, v petek, ob pol dveh popoldne iz škofijske hiše v Krčevini na pokopališče župnije Kamnica. Bodi ohranjen rajni trajan spomin. Zalujočimo naše globoko sožalje!

m Talovadna akademija fantovskih odsekov in dekliškega kroška bo jutri, na praznik sv. Jožefa, ob 20. v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Na sporedu bodo simbolične vaje, gimnastični nastopi in orodna telovadba. Sodelujejo člani in članice, gojenke in mladi. Vstopnina: sedeži po 10, 8 in 5 din, stojišča 3 din. Vstopnice se dobe v predprodaji v Prosvetni knjižnici.

m Vsi, ki sodelujejo pri telovadni akademiji v soboto, 19. t. m., imajo drevo generalke ob 19. in ne ob 20. kot je bilo nanovadano. Vsi in točno!

m Mariborski proračun potrjen. Finančni minister je potrdil novi proračun mariborske mestne občine za proračunsko leto 1938-39. Znižana je samo taksa na hotelske sobe od 5 na 3 din, dočim je socialna davčina odobrena.

m Postna pobožnost v stolnici. Danes, na predvečer praznika sv. Jožefa, je ob pol 8 zvečer tretja petkova postna pobožnost v stolnici. Najprej se poje križev pot, ob tri četrti na 8 cerkveni govor, za zaključek blagoslov s Najsvetejšim.

m Trgovine na Jožefovo bodo v Mariboru po naredbi banske uprave v soboto, na praznik 19. marca, dopoldne odprte.

m Prosveta v Pobrežju. V nedeljo 20. marca bo ob 3 popoldne ustanovni občni zbor Prosvetnega društva na Pobrežju v dvorani gostilne Pa-

pož v Nasipni ulici. Ob tej priliki nastopi tudi fantovski odsek na Pobrežju z deklamacijami, prostimi in simboličnimi vajami, rokooborbo itd. Nato sledi igra »Izgubljeni sin«. Vabimo vse katoliško misleče Pobrežjane, da se te proslave udeležijo v čim večjem številu. — Odbor.

m Zborovanje mariborskih brivcev in lasničarjev se je vršilo te dni v prostorih restavracije Novi svet. Združenje obsega področje vse bivše mariborske oblasti z izjemo Celja. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik Fran Novak, ki je podal kratek pregled lanskega leta. Posebno je naglašal borbo združenja proti šušmarstvu. Hude tožave povzročajo brivcem in lasničarjem tudi pravilna izvedba oblastvenih določil o ločitvi brivskih in lasničarskih obrti. Članarina za podružnice se je zvišala na 250 din. Strogo se bo kontroliralo odpiranje in zapiranje lokalov. Zanimiv je sklep, da prispeva Združenje 10.000 din za gradnjo vzpenjače na Pohorje. Na novo izvoljena je bila pomožniška spravevalna komisija, dočim je ostal odbor Združenja še naprej v funkciji.

m Redek lovski blagor je imel znani lovec Jožko Kert iz Dravograd, ki je ustrelil velikega žagarija. Ta lepa in v naših krajih silno redka ptica je sedaj razstavljena nagačena v izložbi preparatorja g. Walnerja v Slovenski ulici.

m Obrtniki slave zaščitnika sv. Jožefa. Slovensko obrtno društvo v Mariboru vabi vse obrtništvo s pomočniki in naraščajem, da se udeležijo Jožefovega praznovanja v cerkvi sv. Barbare na Kalvariji, kjer bo v primeru lepega vremena služba božja ob 9. dopoldne. Zbirališče pred realko ob pol 9. V primeru slabega vremena bo sv. maša ob 8. v stolnici.

m Predavanje o Českoslovaški. Jutri, na Jožefovo, bo ob 10. dopoldne v kinu Union predavanje o Českoslovaški. Predavala bosta g. St. Minovsky, konzul ČSR v Ljubljani, in g. dr. E. Stare iz Ljubljane. Predavanja bodo spremljali lepi in zanimivi zvočni filmi.

m Dijaki imajo v gledališču v nedeljo pri večerni predstavi »Cvrček za pečjo« najnižje (dijaške) cene, če kupijo vstopnice pri dnevnih blagajni.

m Železniški ravnatelj dr. Bončina v Mariboru. Včeraj je prispel v Maribor novi železniški ravnatelj dr. Fran Bončina, ki se nahaja sedaj na službenem potovanju po vseh progah ljubljanskega železnice. Gosp. ravnatelj je v Mariboru napravil obiske pri poveljniku mesta generalu Stanojloviču ter pri mestnem županu dr. Juvanu in podžupanu Zebotu. Na magistratu je bila konferenca o železniških problemih Maribora. Gosp. ravnatelj je še popoldne odpeljal na Pohorje.

m Smrtna kosa. Umrl je kretnik na Korškem kolodvoru g. Lepe Janez, član kluba železničarjev JRZ. Pogreb bo danes, v petek ob 16. iz mestne mrtvašnice na Pobrežju. Člani naj se pogreba polnoštevilno udeležijo. — V bolnišnici je umrl železniški skupnovodja Franc Vognar, star 51 let. — V visoki starosti 84 let je umrla v Tattenbachovi ulici zasebnica Helena Požar. — Svetila pokojnim večna luč!

m Oddaja del za gradbo Pohorske ceste. Vsa dela za dokončano zgradbo drugega dela Pohorske ceste (od Mariborske koče do Sv. Arha) se bodo oddala na licitaciji dne 11. aprila. Proračun za ta dela znaša 415.458 din.

m Občni zbor mariborskega društva rezervnih častnikov bo v ponedeljek 28. marca ob 20 v dvorani restavracije »Novi svet« v Jurčičevi ulici.

m Rekrutni spisek v Maribor pristojnih vojnih obveznikov rojenih leta 1918 je za tekoče leto izgotovljen in na vpogled interesantom v pisarni mestnega vojaškega urada v Mariboru, Slomškova trg 11, soba 3, med uradnimi urami od 20.—30. marca. Pozivajo se poglavarji rodbin, da se prepričajo glede točnosti vpisa in da za primer nepravilnega vpisa predložijo rekrutni komisiji pravočasno dokaz za spremembo v rekrutnem spisku.

Gledališče

Petek 18. marca: Zaprt. Sobota 19. marca ob 15: »Veronika Dešenikar«. Znižane cene. Ob 20: »Trubadur«. Nedelja 20. marca ob 15: »Pod to gorjo zeleno«. Znižane cene. Ob 20: »Cvrček za pečjo«. Zadnjič. Globoko znižane cene.

Celje

c Praznik sv. Jožefa. Na praznik sv. Jožefa bo v cerkvi sv. Jožefa prva sv. maša že ob 5, ob 6 bo druga sv. maša in pridiga, ob 10 pa bo pridiga in nato slovesna sv. maša. Letošnja bo ob 10 pridiga tudi zunaj cerkve in po pridigi sv. maša zunaj cerkve v kapelici. Popoldne ob 4 slovesno večernice, danes zvečer pa ob 6 pridiga!

KINO UNION

Luisse Rainer in Spencer Tracy v filmu

VELEMEŠTO (Nemški dialog)

c Krajevna organizacija JRZ v Celju ima v nedeljo 20. marca redni občni zbor v dvorani Doma v Samostanski ulici. Začetek točno ob 8 zjutraj. Člani naj se občnega zbora udeležijo polnoštevilno!

c Verski govor za fante bo drevi ob 8 v Marjini cerkvi.

c Moški zbor »Olike« bo na praznik sv. Jožefa, zaščitnika obrtnikov, pri sv. maši ob 8 izvajal v opatiški cerkvi prvne skladbe A. Medveda, Koheja in C. Preglja.

c Trgovine in brivski saloni bodo na praznik sv. Jožefa dopoldne od pol 8 do pol 1 odprti.

KINO METROPOL - CELJE

Kaj bo s šilingom

Z Dunaja poročajo, da je kancler gosp. Adolf Hitler poklical k sebi v Berlin predsednika Reichsbanke g. dr. Schachta, nadalje pa dva avstrijska ministra: za trgovino g. Fischböck in finance g. Neumayerja, da bo z njimi razpravljali o takojšnji zakoniti valutni ureditvi v Avstriji. Na drugi strani pa kroži po borznih krogih verzija, da je pričakovati ureditve valutnega razmerja med šilingom in marko šele po plebiscitu, torej po 20. aprilu.

Frankfurter Zeitung z dne 16. t. m. piše z Dunaja, da se ne da še nič povedati o obliki valutne izravnave med marko in šilingom in da tozadevne inozemske vesti o nekem razmerju med šilingom in marko nimajo nobene podlage.

V Curlihu se je danes šiling okrepil na 59. Na naših borzah se je tudi učvrstil ter je bil v zasebnem kliringu zaključen v Ljubljani po 8.50, v Zagrebu po 8.495, v Belgradu pa po 8.4683. Zanimivo je, da je trg za druge devize na zapadnih borzah bolj nemiren kot pa za šiling. Tako n. pr. se je zopet okrepil frank, popustil je pa angleški funt. Po daljšem času je bil zopet zabeležen odtok zlata iz Evrope v severnoameriške zedinjene države.

Zanimiva je tudi vest, ki jo objavljajo avstrijski listi iz uradnega vira, da je namreč avstrijski davčni sistem z zakonodajo vred še vedno v veljavi in da se seveda treba plačevati davke še pridno naprej. Pokazati je treba namreč, da tudi pripad-

niki najnovejše dežele nemške države tudi na polju plačevanja davkov store v polni meri svojo dolžnost.

Zivnostenska banka v Pragi izkazuje za 1937 v primeri z 1936 povečanje čistega dobička od 18.7 na 20.24 milij. kron pri povečanju bilančne vsote od 5.250 na 5.382 milij. kron. Dividenda bo zato povišana od 7 na 7.5%. Vse rezerve banke znašajo 358 milij. kron ali 147% delniške glavnice.

Izvoz lesa v Nemčijo. Po poročilu iz Belgrade ni pričakovati, da bomo izgubili nemški trg za mehki les, čeprav je vsa avstrijska produkcija rezervirana za Avstrijo, kar priča odlok o prepovedi prodaje lesa v inozemstvo. Za letos ni pričakovati, da bi nam Nemčija ukinila kontingente za mehki les, ker so potrebe Nemčije tako velike, da niti vsa avstrijska produkcija ne bo zanje zadostovala.

Izvoz deviz iz Avstrije. Po naredbi avstrijskih oblasti ne smejo turisti iz Avstrije vzeti s seboj v inozemstvo več kot 50 šilingov v avstrijskih bankovcih (doslej je bilo dovoljeno 500 šilingov in protivrednost v devizah v znesku 120 šilingov).

Izvoz kapitala iz Avstrije. Po vesteh agencije Jugoslovanski kurir je bilo v petek, soboto in nedeljo izvoženih iz Avstrije za okoli pol milijarde šilingov deviz, pa tudi šilingov, od tega v našo državo 80 milij. šilingov. (Vsote se nam zde zelo visoke. Op. uredništva.)

Naložba rezerv v drž. papirje

Kot smo dne 13. t. m. že poročali, je finančni minister po odobritvi min. sveta pooblaščen izdati uredbu z zakonsko močjo o stvaritvi poslovnih rezerv in rezervnih skladov pri raznih gospodarskih podjetjih kakor tudi o delnem vlaganju teh rezerv in rezervnih skladov v državne vrednostne papirje. Tozadevno je dal g. minister financ v skupščini značilna pojasnila, v katerih je povedal, da je glavna svrha tega določila, da se okrepi povpraševanje za državne papirje.

V zvezi s tem objavlja agencija »Jugoslovanski kurir« v Belgradu zanimive podatke gotovo iz uradnih virov o dosedanjih posesti vrednostnih papirjev pri podjetjih, ki pridejo za tak ukrep v poštev ter o rezervnih skladih.

Po teh podatkih imajo vse naše delniške družbe (denarni zavodi, industrijske in trgovske kakor tudi vse zavarovalnice in tudi samoupravne hranilnice) v naši državi 1.024.4 milij. din zakonskih rezervnih skladov, 1.181.3 milij. din imovinskih rezerv, 2.076.6 milij. din amortizacijskih skladov ter 882.6 milij. din tehničnih zavarovalnih rezerv. Skupna vsota vseh rezerv znaša 5.164.9 milij. din. Po našem mnenju ne pridejo v poštev za take sklade amortizacijske rezerve industrijskih delniških družb, ker služijo obnovi investicij.

Te rezerve se vsako leto dotirajo iz poslovnega prebitka podjetij. Tako je znašal 1936 bruto-dobiček vseh navedenih vrt podjetij 4.279.6 milij. in so ta podjetja za 1936 dotirala svoje rezerve in druge eklade z 225.6 milij. din ali 5.28%, dočim je ostalo čistega dobička še 476.7 milij. din ali 11.16% vseh brutohodkov. Ze dosedaj pa so imela ta podjetja znatne vsote svojih aktiv naložene v državnih in drugih papirjih. Po isti statistiki Jugoslovanskega kurirja so imela omenjena podjetja za 569.2 milij. din državnih papirjev ter 1.243.3 milij. din drugih vrednostnih papirjev, zlasti delnic raznih podjetij. Če primerjamo rezervne eklade s temi vsotami vidimo, da je že nad tretjino teh rezerv naloženih v državne papirje.

Tečajni državnih papirjev. Na naših borzah se je večkrat opazilo, kako znatne so razlike med tečaji posameznih komadov istega papirja. Eni tečaji so bili za velike komade, drugi za srednje, tretji zopet za male, drobne komade. To je seveda povzročalo neugodnosti v borznom prometu in je finančni minister izdal odlok, po katerem je omožena zamenjava malih komadov v srednje in večje za malenkostne stroške. Na podlagi tega ukrepa finančnega ministra je od torka ukinjeno vsako raznoliko beleženje tečajev državnih papirjev in so sedaj vse notacije enotne.

Likvidacija agrarne reforme

Kot znano je država poverila na koncu leta 1933 izvršitev finančne likvidacije agrarne reforme na veleposostvih Privilegirani agrarni banki, ki je za osnovo poseben oddelek za finančno likvidacijo agrarne reforme na veleposostvih. Iz poslovnega poročila banke za leto 1937 posnemamo, da je to delo v letu 1937 zelo napredovalo zaradi znatnega števila dobljenih pravnomočnih razlastitvenih odlokov od kmetijskega ministrstva. Tako je mogla banka terjati agrarne dolžnike za njih obroke po davčnih upravah, čemur so se dolžniki tudi odzvali, ker so dobili od pristojnih komisij razlastitvene odloke kakor tudi od sodnih

oblasti sporočila, da je dodeljena zemlja v reanici bila prenešana na njihovo ime.

Kmetijsko ministrstvo je dostavilo banki leta 1936 48 razlastitvenih odlokov za 16.45 milij. din, leta 1937 pa 187 za 50.2 milij. din.

Leta 1937 so bili poslani davčnim upravam spiski za plačilo dospelih anuitet za 3.64 milij., od česar so dolžniki plačali 2.2 milij. din. Rednih in 1938 48 razlastitvenih odlokov za 16.45 milij. din. Odplačali pa so še 8.66 milij. din oni dolžniki, ki še niso dobili odlokov.

Država je dolgovala dne 30. septembra 1937 oddelek 71.5 milij., oddelek pa je bil dolžan državi 19.5 milij., tako da znaša saldo 52.0 milij. din.

Banka je v letu 1937 nadalje z izplačilom obveznosti države za neizplačano zakupnino ter je začela plačevati odškodnino veleposostnikom.

Do 31. decembra 1937 je bilo izdanih 4% obveznic za 58.585.500 din, od katere vsote je bilo odtegnjenih prometu iz sredstev rednega in izrednega odplačila 1.153.500, tako da je znašal odtok 4% obveznic 57.432.000 din. Obenem so bili plačani tudi vsi dospeli kuponi.

Bilanca oddelka izkazuje za leto 1937 med aktivni: terjatve pri Priv. agrarni banki 16.2, pri Poštni hranilnici 2.9 milij., dolžnikov agrarnih interesentov 39.8, država pa dolguje 76.3 milij. din. Med pasivi znaša posebni garancijski sklad 3.9 milij. din odplačila dolžnikov, ki še niso dobili odlokov, 8.66 milij. din, upniki so lastniki razlastenih zemljišč 34.56, država pa ima terjati 22.9 milij. din. Dotacija fin. ministrstva je znašala 16.65 milij. din. 4% obveznic ima banka v zalogi (še neizdanih) za 661.428.862 din.

Železniške blagovne tarife

Dne 25. in 26. februarja 1938 je bilo kot znano zadnje zasedanje tarifnega odbora, na katerem so bili sprejeti končni sklepi. Z ozirom na zahteve gospodarskih predstavnikov je pojasnilo glavno železniško ravnanje po pomočniku glavnega ravnatelja g. Cugmusa svoje etališe, iz katerega je razvidno, da bo glavno železniško ravnanje upoštevalo predloge glede znižanja vozniških postavk za kmetijske proizvode. Glede lesa vztraja glavno ravnanje na svojem stališču, da se ima izvesti diferenciranje med trdim in mehkim stavbnim lesom. Tudi je sprejelo del izpreminjevalnih predlogov.

Nekatera določila bodo vnesena v aneks, zlasti n. pr. glede prevoza surovin itd. Nova železniška blagovna tarifa bo stopila v veljavo dne 1. aprila 1938.

Zveza industrijev za dravsko banovino ima redno skupščino v torek, dne 22. marca 1938 ob 10 dopoldne v sejni dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Beethovnova ul. 10. Dnevni red: 1. Otvoritev skupščine, 2. poslovno poročilo, 3. računski zaključek za leto 1937, poročilo nadzornega odbora, 4. odobritev proračuna za leto 1938, 5. nadomestna volitev enega člana — namestnika uprave, 6. personalne zadeve, 7. razno-terosti.

Društvo za ceste v Ljubljani sklicuje svojo I. redno letno skupščino na ponedeljek, dne 4. aprila 1938 ob 18 v prostorih avtomobilskega kluba v Ljubljani, Kongresni trg št. 1-1.

Občni zbori: Slavija, jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani 6. aprila ob 10 v Ljubljanski kreditni banki; Commerece d. d. v Ljubljani 31. marca ob 11; Akcijska družba za kemično industrijo na Dunaju 28. marca ob 12 na Dunaju.

prevaranega zrelega človeka. Vsekar je vidna danes zelo velika razlika med romantično in realistično pravljico, kar je v nekem oziru gotovo velik napredek, v nekem pa izguba, toda zelo malo pa imamo resnično otroških knjig, ki bi vzdržale ob svoji vzgojni, podučni koristnosti tudi umetniško veljavo, ki bi ne bilo samo živo, temveč resnično razvedrilo otroški fantaziji in srčna hrana njegovi prebujajoči se zavesti.

V zadnjem času se je naša mladinska knjiga skoraj vsa zatekla v opisovanje živalskega sveta ter se skoraj ne dotika več človeških etičnih problemov, znašla je skoraj v svet, ki ne loči več dobrega in zla, le dejanski potek živalske usode. Kakor je resnično živalski svet še vedno najbližje otroški duši, vendar s tem prihajamo v preveliko enostranost ter dajemo otrokom pogled na svet s perspektive živali, katerim prav tako na romantičen način suponiramo človeško mišljenje. Danes je naša mladinska knjiga v znaku prevladovanja surove narave nad človeškim elementom, kar se mi zdi, da je zanj preozka in prerisna snov, brez pravega poleta, in ne gane srca, ki je včasih trepetalo za usodo junaka.

V tem znamenju stojita tudi najnovejši mladinski knjigi: Jezernikove »Beli bratec« in Deržajev »Rjavček«.

1. BELI BRATEC. Spisala Marija Jezernikova, s slikami opremlil Hinko Smrekar. Izdala in založila Belomodrsko knjižnica. Str. 100.

Lahko rečemo, da spada ta mladinska knjiga med boljše mladinske knjige zadnjih let, v slabotno ji je šteti samo nekoliko dolgozveznost in ponavljanje motivov, ki so preobloženi ter ne pride toliko osebna usoda Bele brata do veljave, kakor bi v pravilni morala priti Beli bratec je bel kor, edini belec v družini, kar mu je v nesrečo. Sramuje se ga mati, le oče je ponosen nanj.

Koliko ima Italija zlata

Na zadnji seji velikega fašističnega sveta v Rimu so poleg političnih zadev obravnavali tudi gospodarski položaj v Italiji. Po uradnem sporočilu s te seje znaša sedaj zlata rezerva Italijanske banke ravno toliko kot je znašala pred letom dni: 4.028 milij. lir. Obtok bankovev je znašal dne 20. februarja 1937 15.677 milij. lir, dne 5. marca 1938 pa 16.520 milij. lir. Pričakovati pa je, da se bo že v naslednjih dneh obtok zmanjšal, ker je država vplačala znatne vsote pri banki.

Glede državnih financ je omeniti, da se je proračun izkazal za realnega, ker določeni deficit za 1937—1938 v znesku 3.173 milij. lir ne bo prekoračen. To pa je zlasti pripisovati manjšim izrednim izdatkom v primeri s preračunanimi.

Devizni sklad Italijanske države (ne emisijske banke) ceni Frankfurter Zeitung z dne 16. t. m. na 1—2 milijardi lir in se z njim krije deficit plačilne bilance.

Največje carinarne v državi so po dohodkih leta 1937 (v oklepajih podatki za 1936, vse v milij. din): Belgrad 258.3 (186.3), Zagreb 235.5 (190.2), Ljubljana 77.0 (58.7), Maribor 59.7 (45.9), Jesenice 30.3 (21.2) itd., skupno 1024.7 (800.7) milijonov din.

Semenski krompir. Včeraj smo poročali o prostem uvozu 55.000 kg semenskega krompirja. Kakor sedaj pišejo iz Belgrade, je ta semenski krompir namenjen primorski banski, oz. banski upravi te banovine.

Mestna hranilnica v Novem Sadu izkazuje za lansko leto hranilnih vlog 33.0 (30.7), vlog v tek. računih pa 4.97 (6.4) milij. Znatna je gotovina: 11.1 (10.95), bilančna vsota znaša 41.0 (39.7), čisti dobiček 0.46 (0.32) milij. din.

Mestna hranilnica v Splitu izplačuje vse vloge, ki so znašale dne 31. decembra 1932 1000 din, nadalje 2% na vloge na 1000 din in obresti za 2. pol-letje za vse vloge nad 1000 din.

Jugoslovanski Siemens v Zagrebu. Glavnica 1.5, bilančna vsota 66.3 (41.8), čisti dobiček brez prenosa 0.05 (0.23) milij. din.

Zvišanje glavnice. Prva hrvatska obrtna banka v Zagrebu, pri kateri je udeleženi češki kapital, zvišuje glavnico od 1 na 11 milij. din z izdajo 200.000 delnic po 50 din imenske vrednosti.

Potrjena poravnava. Dne 22. januarja 1938 je bila sklenjena med Strojnicami tovarnami in livarnami ter njih upniki poravnava, katero je sedaj sodišče potrdilo. Kljub temu pa podjetje še ni začelo obratovati na novo.

Borza

Dne 17. marca 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je bil v Ljubljani kakor včeraj tečaj za blago po 240, dočim ni bilo več beležke za denar. V Zagrebu in Belgradu je ostal funt na 237.20—238.80.

Avstrijski šiling se je danes nadalje okrepil ter je beležil v Ljubljani 8.45—8.55, v Zagrebu 8.445—8.545, v Belgradu 8.4183—8.5183. To okrepitev je pripisovati dejstvu, da na trgu ni skoraj nič blaga in da morajo številni uvozniki za kritje svojih blagovnih nakupov nabaviti si seveda šilinge.

Grški boni so beležili v Zagrebu 28.50 denar, v Belgradu 28.65—29.35.

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 14.25 do 14.45. Nadalje so beležili v Zagrebu za sredo aprila 14.20—14.40, za konec aprila 14.18—14.38, za sredo maja 14.10—14.30.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2.568.828 dinarjev, v Belgradu 1.133.000 din. Prometa je bilo v efektih v Belgradu 3.754.000 din.

Ljubljana — tečaji s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2396.16—2410.76
Berlin 100 mark	1739.53—1753.40
Bruselj 100 belg.	730.94—736.
Curli 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	215.31—217.37
Newyork 100 dolarjev	4311.00—4347.32
Pariz 100 frankov	133.76—135.20
Praga 100 kron	151.93—153.04
Trst 100 lir	227.94—231.93

Curli: Belgrad 10, Pariz 13.475, London 21.635, Newyork 435.50, Bruselj 73.30, Milan 22.91, Amsterdam 240.45, Berlin 174.75, Dunaj 59, Stockholm 111.40, Oslo 108.70, Kopenhagen 96.60, Praga 15.25, Varšava 82.20, Budimpešta 86.25, Atene 3.85, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.565, Buenos-Aires 112.50.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 97—99, agrarni 60—62, vojna škoda promptna 464—466, begluške obveznice 92—93, dalm. agrarni 90—92, 8% Blerovo posojilo 95—97, 7% Blerovo posojilo 90—92, 7% posojilo Drž. hip. banke 99—100. — Delnice: Narodna banka 7.300—7.400, Trboveljska 220—225.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 97—97.50 (97), agrarni 59 denar, vojna škoda promptna 463—465, begluške obveznice 90.75 do 91 (91.50), dalm. agrarni 90.75—91 (91, 91.50), 4% sev. agrarni 60 denar, 8% Blerovo posojilo 95

Še veliko bolj belo bo perilo,

če vzameš vedno
SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO
...in za namakanje ženske hvala

Miselnost umetniške skupine

So nekatere skupine literatov, glasbenikov, likovnih in drugih umetnikov v Ljubljani, ki se zbirajo okoli tega ali onega svojega »solca« in prezirajo vse druge, ki ne spadajo k njihovim omizjem. Za te skupine je najbolj značilno to, da neskončno mnogo govore, sami o sebi pišejo in zlasti sestavljajo reklamne članke, umetniško pa prav malo ustvarjajo. Tisti literati na primer, katerih ime čujemo skoraj sleherni dan, niso sedaj prav nič drugega kakor navadni prevajalci in so to največkrat iz nemščine, izvirnega pa ne znajo ustvariti drugega, kakor kakšne zabavljive ali zabavne članke čez svoje tekmece, ki so skromni, toda delajo v tišini. To kar velja za slovensko leposlovje, velja za vse druge vrste umetnosti. Do značilnega izraza take miselnosti se je povzpel glasbeni virtuos g. Uroš Prevorsek, ki je samozavestno datiral svoj članek Milano, najbrže v upanju, da bomo Slovenci pred takim velikim mestom kar počepnili, in ki ga je priobčil v »Jutrac«. G. Uroš Prevorsek kljub svojim mladim letom samozavestno govori o vodilnih slovenskih kompozitih in jih kar našteva: Lajovic, Škerjanc, Ukmar, Lipovšek, Marolt in zraven še tri pike, pod katerimi je najbrže mislil sebe. Seveda vemo, kje je konjček tega članka, ko hočejo govoriti o naši bodoči glasbeni akademiji tisti, ki imajo za njo bore malo zaslug. Toda da si upa g. Prevorsek izpustiti med naštevanjem »vodilnih slovenskih glasbenikov« taka imena, kakor dr. Kimovec, msgr. Premrl, prof. Matija Tome in Blaž Arnič, to si more dovoliti samo neobjektiven in nepravičen pisec. Ne glede na to, da so prvi trije duhovniki in da je Blaž Arnič do sedaj najgledljivi in najbolj plodoviti skladatelj in avtor prvih slovenskih simfonij. Briskirati zasluženje umetnike je lahko in prav tako je lahko hvaliti svoj lastni umetniški krog, toda katerih resnično delo bo obveljalo, bomo pa še videli, kar bo menda sedaj mladi g. Uroš Prevorsek na svoja stara leta že še spoznal!

do 96, 7% Blerovo posojilo 90—91, 7% posojilo Drž. hip. banke 98—100, 7% stab. posojilo. — Delnice: Narodna banka 7.300 denar, Priv. agrarna banka 225 denar, Trboveljska 222.50—225 (225), Gutmann 65 blago, Tov. sladkorja Bečkerek 600 blago, Osj. sladk. tov. 110—135, Dubrovačka 395 do 415, Jadranska plovlja 370—405.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99—100 (99, 99.50), agrarni 60.75—61.75 (61), vojna škoda promptna 463—464 (463.50, 462.50), za konec aprila (462), begluške obveznice 91 do 91.25 (91.50), dalm. agrarni 90.50—90.75 (90.50), 7% Blerovo posojilo 90 blago (90, 89.50), 7% posojilo Drž. hip. banke 99.75 denar, 7% stab. posojilo 98 blago (97.75). — Delnice: Narodna banka 7.350 blago, Priv. agrarna banka (230).

Žitni trg

Novi Sad: Koruza bč. srem. 91—92, ban. 90 do 91. — Tend. neizprem. — Promet srednji.

Živina

Ljubljanski živalski sejem 16. marca. Prignanih je bilo (v oklepaju število prodanih) glav: 238 (40) konj, 94 (32) volov, 52 (13) krav, 12 (9) telet, 14 (0) prašičev in 260 (94) prašičkov za rejo. Cene so bile iste kot na prejšnjem sejmu dne 2. marca. Izprememba je bila le pri cenah prašičkov za rejo, ki so beležili ceno 120—200 din za komad.

Kulturni obzornik

Dve mladinski knjižni

Slovenska mladinska književnost se po vojni lepo razvija, toda poudariti moramo, da vse bolj po količini, kakor pa po vrednosti. Najlepše slovenske mladinske knjige so po večini še vedno prevodi, dani kažejo prav slovenski šolniki izredno veliko prizadevanja za izvirno slovensko mladinsko knjigo. V tem oziru ima veliko zaslug, ki jih ne maramo kratiiti, prav Mladinska Matica, zlasti pa naši mladinski časopisi, ki se razvijajo v tekmi, ki kvaliteto more samo koristiti. Toda če je predvojna slovenska mladinska knjiga opevala le bolj romantične snovi, princeze in zaklete kraljice, plemenite kraljevičje in čarovnice, in imela vse bolj moralno vzgojni namen, se je povojna snov zatekla vse bolj v realnost ter skuša bolj kot moralno vzgajati, predvsem izobraževati in odkrivati mladim očem svet v njega mnogoterih pojavih. Tako smo dobili mladinske knjige, ki opisujejo najrazličnejše pojave realnega življenja: sekanje drv in proces vsega dela do trenutka, ko deska služi za opremo pohištva; kažejo nam pisatelji življenje psov, ptic, opic itd., toda na način, ki ima po navadi več didaktične vrednosti kakor pa umetniške. Fantazija, ta tipično pravljica vrednota, ki budi otroku najlepše svetove s svojimi nelogičnimi fatamorganami in kaže svet v čudovitih zarjajih, v katere veruje samo mladost, kar dela ta leta tako lepa, ta pravljica sprostost se je sprevrgla v pesimistično resničnost, tako da naša mladinska književnost ali uči in razlaga stvarne pojme, ali pa celo mladini kaže pot in njega borbe v odsevu

Krasen pevec, najboljši v zboru ptic, ki zbeži od doma, ko se ga odločijo bratje ter se spretelava po gozdu. In v tem najde svojega pobratima belega mačka, prav tako zavrnjenega zaradi barve (kar pa je nekako prisiljeno), in belo veverico, s katerima zdaj potuje čez tri dole in tri vrhe na Belo goro praznovat praznik belečine in svit. Spetoma doživljajo napad lisice, gostoljubnost starega medveda in vse polno dogodbe iz kolektivnega plitkega sveta (svatba, koncert), dokler ne pridejo na Belo goro, kamor so se napotile vse bele živali, da tam dore svojo par. Po nesreči na Beli gori dožive vsi tovariši svoj srečen konec razen belega brata, ki pa po nekaj časa srečnega življenja v zakonu zaradi osobnosti bele družice in belih mladicev doživi katastrofo: jastrebi mu uničijo družino in njemu poči srce. — To je fabula povesti, v katerih žive ptice gozdno življenje, obenem pa je tudi nekaj fantazije in kompozicije, ki se stopnjuje z romanjem na Belo goro. Življenje teh živali ne ustreza resnici, kajti roparice in navadni ptiči so si med seboj najbolj prijazni, zato je neskladen konec, ko preide v realnost. Tudi vsa povest nima osnovne misli ter jo osvežuje samo neka podtalna živalska erotika, sla po družici. Zaradi preobširnosti je nekako prenatrpana, kar je proti estetiki pravilje, ki terja najvišjo preprostost in jasnost. V dobro pa štejem njen slog in polno barvo, s katero prikazuje to živalsko vrenje. Prav to je, kar to povest loči od drugih mladinskih povesti: pisateljica ima tudi pisateljski talent ter smisel za polnokrvnost podob ter je daleč od vsake didaktike, skuša resnično ustvariti živ videz praviljčno zamišljene živalske podobe, kar se ji razmeroma dobro tudi posreči.

2. RJAVEČEK. — Spisal in narisal Edo Deržaj. Izdala in založila založba »Pikapolonec« v Ljubljani. I. zv., str. 96.

Nova mladinska založba »Pikapolonec« se je namenila izdati vsako leto nekaj mladinskih knjig (letos tri za 55 din). Prvi zvezek obsega knjigo »Rjavček«, ki naj bi bila nekaka povest, pa je le pripovedna didaktična reportaža o življenju rjavega hrošča: o ličinkah pod zemljo in njih hrani, o življenju potem, ko pridejo na svet in se naselijo v trumah po drevesih in listih ter rastlinah, da vse hira. Zraven pa se oira tudi na sovražnike tega rodu ter na njihov konec po preteku nekaj mesecev, ko samice zopet gredo v zemljo in zaplade nova jajčeca, iz katerih se izležejo ličinke. In tako se povest lahko začne znova. Ta proces je podan v nazornem antropomorfizmu, v prisposobi človeškega življenja, toda brez prave fantazije in brez notranje zgodbe, ki jo mora imeti vsako leposlovno delo. Notranji smisel je samo ta: nazorni nauk o genezi rjavega hrošča ter je v tem oziru velikega didaktičnega pomena. Otroci, ki bo prebral to knjižico, se sicer v začetku ne bo znašel v tem svetu (pisatelj nikjer ne pove, da so ti »dečki« ličinke in kdo je krojaček?), toda na koncu bo vendar le vedel vsaj nekaj o rjavem hrošču. Ker je letos prestopno leto in se baje obeta tudi hroščovo leto (vsaka štiri leta), bo knjiga dobrodošel učen: pripomoček, zlasti če, ker je pisatelj, znani slikar, narisal na vsako drugo stran celostransko podobo, ki ponazarja življenje rjavega hrošča. V slikah je brez dvoma močnejši kot v tekstu, ki čisto dobi šele v podobi svoj smisel, dvomim pa, če je umestno, otrokom risati ličinke in tako strašiti mrtvaški obliki, da se zgroze. Toda tudi to ima svoj vzgojni namen.

V Zdravniškem vestniku razpravljajo: dr. Čer- nič, dr. Tomaž Furlan in dr. M. Neuberger. Naslov uredništva in administracije: Zdravniški vestnik, Golnik. (90 din za nezdravnike.)

Zadnje dejanje pred krvavimi sodniki

Kako so obsojenci poslušali smrtno obsodbo in kaj pravi svet

Zadnje dejanje pred moskovskim sodiščem je že končano. Večina obtožencev je že prejela kroglo v tilnik. Nas pa zanima, kako se je moskovsko javno mnenje, kolikor ga sploh je, tiste dni obnašalo in kako so obsojenci sprejeli smrtno kazen. Naj navajamo nekaj poročil iz listov:

Obsojenci imajo sicer pravico, vložiti prošnjo za pomilostitev, vendar sodijo, da bo večina prošni odbita. Listi pišejo dolge uvodnike, komentarje, zborovanja sklepajo resolucije, kjer je povsod začetek in konec vsega modrovanja: »Krvave izdajalce postrelite kakor stekle pae! Pohodite preklete kače! Pokončajte vohune sovjetske zemlje!« Listi skoraj odkrito pišejo, da se smrtna obsodba mora izvršiti, da bodo drugi imeli svarilen vzgled. Kajpada nikjer ne manjka pohval in zahval »prekrasni službi GPU in njenemu vodji Ježovu«, kakor tudi ne vedno se ponavljajočih vdanostnih izjav Stalinu. Buharinove izjave, kjer juridično oporeka svoji krivdi, časopisi kar zamočujejo, zato pa na dolgo in široko ter debelo ponatiskujejo, kaj vse so obtoženci priznali.

Sodba je bila razglašena sredi noči. Bilo je okoli štirih zjutraj po moskovskem času, ko je 21 obtožencev zadnjikrat stopilo v sodno dvorano. Neusmiljeno jih je obsevala jarka luč močnih žarometov. V ozadiju dvorane se je postavilo pol stotnje GPU. V dvorani je zavladala mrtvaška tišina. Slišati je bilo mogoče le tiho brenčanje filmskih aparatov. Za svojo mizo ves srečen in zadovoljen sedi državni pravdnik Višinski.

V dvorano stopi sodišče. Predsednik sodišča začne brati »odboj«. Celo na obrazih že otopelih poslušalcev je človek lahko bral težko moro strašnega dogajanja. Ko je bila sodba prebrana, so odvedli tiste tri, ki so bili obsojeni na 15 do 25 let težke ječe. To so bili Bezonov, Rakovski in Pljetnov. Vsi trije so bili videti bolj mirni, ker jih je pač zadel »millejše« usoda.

Nato pa so odvedli po vrsti onih 18 smrtnih kandidatov. Vsakega sta vzela med se po dva vojaka GPU in ga vedla ven. Docela strti omahujejo skozi vrata, bledi ko smrt. Jagoda omahuje ves v dve gube upognjen z glavo med rameni. Rykovu trepečejo mišice na obrazu in njegove oči so široko odprte nekam v daljavo. Buharin je med zadnjimi. Vse je bled, oči pa je žalostno povesil v tla.

Moskoveška igra je končana.

Kaj pa k temu vele angleški listi?

»Daily Telegraph« piše takole: »Boljševizem je, kar je jasno in razločno dokazala sedaj končana sodna obravnava v Moskvi, docela korupten in gnil

v svojem jedru. Skrivnostni dogodki v sovjetski Rusiji kažejo, da so bili vodilni možje Sovjetske Unije neverjetno podli in izdajalski lopovi, ali pa, da je mož, ki danes v Moskvi vrti svoj despotički bič, naveden blazen morilec. Četudi človek v Sovjetski Uniji lahko marsikaj razume, vendar mora izgubiti vsako upanje, da bi se razmere v tej deželi poboljšale.«

»Times« pa pravi: »Če so od Leninove smrti bili vsi vodilni možje Sovjetske Unije izdajalci in je bil mož ob krmilu preveč naiven ali neumen, da bi kaj sumil, se moramo vprašati, kdo pa je teh 20 let vladal Sovjetsko Unijo?«

»Daily Herald«, glasilo angleške delavske stranke pa piše: »Tega ni mogoče razumeti. Prestojata nam le groza ob tem dejanju, sočutje z žrtvami in pa obsodba za Sovjetsko Unijo po njenem 20-letnem vladanju.«

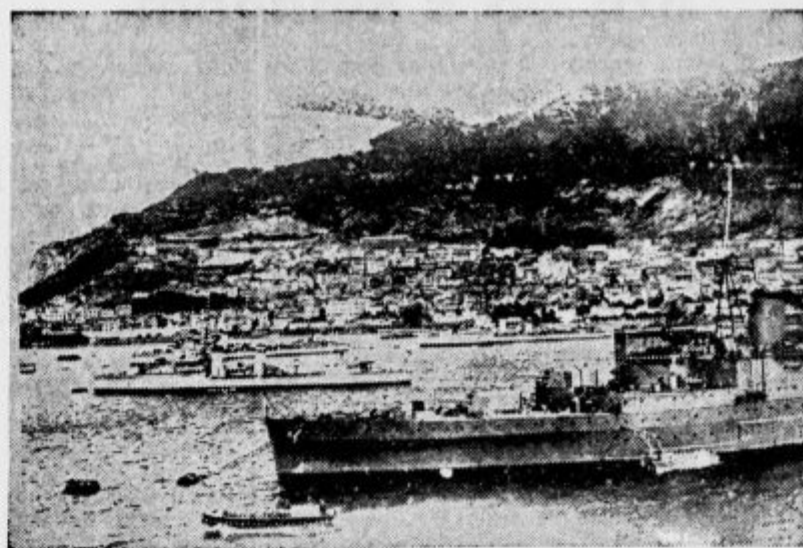
Tat v ledenici Praški mesar in preka'evalec je pobasal v ledenico drznega vlomilca

Iz Prage poročajo: Praški preka'evalec Jožef Ponec je na vso moč ljubezniv možak, ki svojim odjemalcem rad in lepo postreže. Pred nekaj časa si je v svojo trgovino nabavil novo moderno ledenico, ki je bil na njo hudo ponosen. Čeprav pa se je ledenica dala zapirati in zaklepati z najmodernejšimi patentnimi ključi, je Ponec vsaki dan sproti moral ugotavljati, da mu iz ledenice zmanjkuje vedno več prekajenega mesa in klobas. Gnjat za gnjat je izginjala iz zaklenjenih omare, ne da bi si bil Ponec mogel pomagati. Kajpada je to svojo težavo zaupal temu ali onemu izmed svojih odjemalcov.

Pri njem je kupovala tudi kuharica gosposke družine. Ta je Ponecu nasvetovala, naj si da k omari napravi signalno napravo. Kakor hitro bo kdo neupravičeno stopil k omari ter jo začel odpirati, bo naprava zazvonila in vlomilca bodo lahko kar prišli. Ponec je stvar natančno premislil in si veli napraviti tako napravo, ki pa je bila precej draga, tako da je Ponec moral globoko poseči v žep. Zato tudi nikakor ni nobeno čudo, če je bil mož še slabše volje ter je zagrozil in se zaklel: »Če dobim v roke tistega lopova, ki me je veljal toliko denarja, ta bo še dolgo pomnil mojo ledenico!«

V ponedeljek 14. t. m. je Ponec zopet na vso moč ljubeznivo stregel svojim odjemalcem in odjemalkam. Bilo je precej pozno popoldne. Naenkrat se je oglašil pretresljiv glas sirene, ki je naznanjala, da okoli ledenice nekdo stika. Ponec je naglo pograbil dolg mesarski nož ter planil v delavnico. Pred ledenico je stal neznan možak, ki je

Angleška domača morarica je ob priliki velikih manevrov angleške sredozemske vojne morarice priplula v Sredozemsko morje. Na eliki vidimo del tega brodov ja zasidranega v gibralski tarsi luki. — Zada na desni strani vidimo veliko angleško križarko »Sheffield«.

Zvonik miru na Mont Blancu

Na vrhu najvišje evropske gore na Mont Blancu nameravajo postaviti »zvonik za mir«. Iz tega zvonika naj bi vsak večer donelo uglašeno zvonjenje proti nebu. Zvonik naj bi postavili blizu orjaškega Kristusovega kipa, ki so ga pred 2 letoma postavili v vsi Les Ouches med Chamonixom in St. Gervaisom. V podstavku tega Kristusovega kipa, ki je upodobljen kot knez miru, je vzdana kapelica, kamor vsako leto prihaja za mir molit stotine ljudi. Zvonik, ki je pokrenil misel Kristusovega kipa, je dal pobudo tudi za zvonik ter upa, da ga bodo do letošnje jeseni že lahko dogradili. Zvonik poziva francosko mladino, naj v namene tega mirovnega zvonika po vsej Franciji zbira star bakren denar, ki ni več v veljavi.

Kaj pravi kino

Nov verski film

Kino Kodeljevo prične danes, v petek, predvajati veliki zvočni film »O čudovitem življenju in smrti sv. Terezike Deteta Jezusa«, ki ga je izdelalo francosko filmsko podjetje »Lux« po znani avtobiografski knjigi »Zgodba neke duše«.

Četudi tehnična izdelava ni brezhibna in bi se dalo filmu tudi v vsebinskem pogledu marsikaj reči, ga je vendar občinstvo po vsem svetu sprejelo z nepričakovanim navdušenjem. V Budimpešti so n. pr. film vrteli vsaj dvakrat tako dolgo, kakor so prvotno nameravali; tudi v Zagrebu so morali predvajanje podaljšati, kar je poglaviti razlog, da je film k nam došel še sedaj, čeprav je bil napovedan že pred božičem.

Zgodba je preprosta in ne pozna običajnih zapletov, s katerimi deluje filmska tehnika: hoče biti pač verna slika mlade deklice, ki s 14. letom potuje v Rim k papežu Leonu XIII., da si izprosi dovoljenje za vstop v karmeličanski samostan; prikazati skuša njeno življenje v samostanski samotni in blaženi smrt v cvetu mladosti. — A vendar pomenja vsa zgodba nepričakovano doživljajo za duha in srce, ki marsikateremu gledalcu izvabi solze v oči. Saj razodeva skrito veličino dekliške duše in nepojmljivo ljubeznivost, ki poteka iz žive vere v Boga. Tako moramo film z veseljem sprejeti.

Predstave v Kinu Kodeljevo so od petka do ponedeljka; od torka do četrta pa bo podaljšanje v Kino Matici.

V Unionu

Film »Kdo je kriv?« je po dolgem času delo, ki je glede na socialno in duševno plat zares mojstrsko. Razpravlja o perečem vprašanju med predvojnim in povojnim človekom, je priča napadne vzgoje današnje mladine, ki ne more prenesti okorelih okvirov zastaranih navodil. Oče z nazorom iz suhoparne vzgoje si hoče vzgojiti sina po svojih trdih smernicah. A življenje mladosti sili skozi trdo skorjo na dan in se razvija po svoji. Ob sklepu se nam prikaže žalostna in vsem višku: oče — državni tožilec — mora soditi svojega lastnega sina, ki je po železni vzgoji planil v svet in postal zločinec. — Film je vreden, da si ga ogledamo in marsikaj naučimo za vzgojo dobrih iz njega. Junak, Pierre Blanchard, tako odlično igra, da ga ne vidiš kot igralca, marveč zares kot človeka, ki živi tisto življenje. Tudi drugi igralci ne zaostajajo, tako da ni čutiti nobenih vrzeli.

V Slogi

»Laila«, nordijski film, je v samih laponskih doživetjih, ki so že zaradi izrednosti za nas zanimivi. Saj so tudi ti isti prizori iz laponskega življenja tisto, kar nas bolj potegne kot snov igre. Tako žalostno se nam zazdi življenje aredi neizmerne beline snega in tista iskrena želja po otroku je nekaj tako zdravega, da nas sprlo vsega drugega okolišča gane. Dozdeva se nam, kot bi brali nordijske povesti in igrala Elna Taube ima še odlično pol pred seboj. Film »Laila« spada v kulturo, ki je prava in ne pozna lažnih senzacij.

Nemška rajhovska policija je ob Hitlerjevem prihodu na Dunaj že delovala tamkaj in delala red pred hotelom »Imperiale«, kjer je stanoval Hitler.

Hitler se vozi skozi dunajske ulice, kjer ga sprejema stotisoče ljudi. Tudi tukaj že vidimo značilne uniforme nemške policije, medtem ko prejšnjih dunajskih policijskih uniform ni več videti.

IVANHOE

St. 83.

Zarotniki

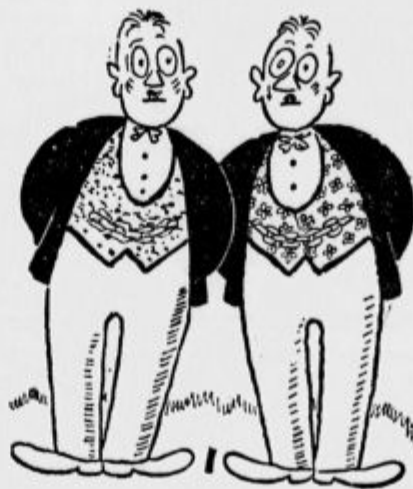
Briand je v francoskem jeziku napisal tale odgovor:

»Mi vitezi in plemiči ne sprejemamo izzivanja od podložnikov in sužnjev. Vitez, ki ga imenujete črna, se je tako onečastil z družbo, v katero je zašel, da tudi njegovemu izzivanju ne odgovorjamo. Kar pa se ujetnikov tiče, bi bilo umestno, ko bi jim poslali duhovnika, ki bi jih pripravil na zadnjo uro.«

To pismo so izročili slu, ki je čakal onstran dvignega mostu. Brž ko ga je prejel, je z njim odhitel v taborišče zarotnikov, ki je bilo komaj tri streljaje od gradu.

Tamkaj je število vojščakov neizmerno naraslo. Prihiti niso le izobčenci. Pomožne čete so prihiteli celo iz bližnjih trgov in mest. Tudi večina Cedricovih podložnikov je prihitela osvoboditi svojega gospodarja, čeprav je le redki med njimi bil za boj oborožen, ker so Normani Anglosasom že davno prepovedali nositi meč ali kopje. Večina je nosila lovske sulice, kose cepce in drugo kmečko orožje.

Sel je pismo takoj izročil vodji, ki ga je ponudil puščavniku. Ta je gotovo bolj kot vsak drugi član bratovščine umel razložiti, kaj je zapisano. Toda vesel samotar je pisanje nerodno menceal med preti ter majal z glavo.

»Pravijo, da imaš polno dolgove!«
»Nespametno govorčenje! Tako me obrekujejo le moji upniki!«

★

Ameriška reklama. Oglas v newyorškem listu: »Zakaj neki se tako bojite smrti, ko pa pri nas za borbni 8 dolarjev imate lahko pogreb I. razreda.«

Koliko vrst je živali in rastlin

Profesor dr. Teodorij Dobzhansky na kalifornijskem Institute of Technology se je lotil ogromnega dela, ugotoviti veličansko število različnih vrst živali ter rastlin, ki so na vsej zemlji. Izdal je na podlagi tega študija znanstveni spis »Organizma različnosti«, v katerem naglašajo, da živi na zemlji vsega skupaj 822.765 živalskih vrst ter da je na zemlji 133.000 rastlinskih vrst, ki cvelo, poleg teh pa najmanj 100.000 rastlinskih vrst nižje vrste. Pravi pa, da vsako leto ljudje spoznajo vedno več novih živalskih in rastlinskih vrst, zaradi česar se število vsako leto večja. Ker torej niti še ne poznamo vseh vrst živali in rastlin, moremo reči, da je na zemlji do 2 milijona živih bitij iz živalstva in rastlinstva. V tem številu pa niso vštete tiste vrste živali in rastlin, ki so bile včasih znane, ki pa so dandanes že izumrle.

Gledališče in koncerti

Dvořák: Jakobinec

(Opera premiera.)

V pravem stremljenju našega opernega gledališča, odprti vrata tudi slovenski operni umetnosti in jo predložiti našemu občinstvu, smo v teh dneh spoznali pri nas prvi Dvořákov opero »Jakobinec«, koje uprizorili je glasbeni obraz izdelal dirigent A. Neffat, scenično podoba pa režiser O. Šest.

Znano je, da se je Antonín Dvořák, pionir samosvoje češke glasbene kulture, nagibal ves pretežno v klasicizmu, da se je pogrežal povsem v čisto glasbeno etrujo in da je zato svoja največja, monumentalna dela ustvaril na polju čiste instrumentalne glasbe. Toda tudi njegovo hotenje, graditi svojemu narodu še tudi lastno operno umetnost, ni ostalo neplodno in vrsta Dvořákovih opernih umetnin je obogatila to vejo češke umetnosti. A res je, da se veliki glasbeni mojster na tem področju ni mogel »veljaviti popolnoma« — in sicer zato ne, ker je romantično naturalistična opera tistega časa zahtevala znanje dramatik ne le v idejni zgradbi temveč tudi v glasbeni sestavi, kjer se je povzpela kot vzor Richard Wagner in njegova programatika. Temu slednjemu načelu pa se Dvořák ni mogel nikdar prav ukлонiti in je zato v svojih delih ostal nekam samostojen. Češar se spominjamo še iz nedavno uprizorjene Dvořákov »Rusalka«, to isto se je razkrilo sedaj tudi v »Jakobincu« — to namreč, da je Dvořákov opera niz čudovito lepih glasbenih misli, grajenih nekam samostojno po postavah, kot se vzpostavljajo iz čistega, absolutnega glasbenega sveta, da pa so te glasbene misli nekeko navezane na dramsko idejo, ki jim daje za oder eposobno podlago. In tako je res »Jakobinec« plemenita glasbena tvorba z manj prepričevalno, nekam naivno in manj mikavno dramsko vsebino, ki pa seve ne pogrša neke lirске občutenjske poteze, kot jo Dvořák na sploh težko pogrša.

Sorazmerno z dano dramsko vsebino, ki povzema konflikt grofovskega sina in posnoljenca ter komično povezuje vanj ljubčenski spor mlade in postarne krvi, je režiser dosegel odskri učink. V živahno scenično okolje je razpostavil igro solistov in zbora — borec se pri tem z manj učinkovito etatiko drame; skušal pa je z možnostmi umetnosti, da čisti glasbeni učinek. Pri tem je ne kaj hvaležne režijske zahteve premoščal s tem, da je barvito poživljal stoječe slike, podpirajoč jih s primerno kuliso in lučjo. — Bogato polje glasbenega življenja je posebno hvaležno za delo dirigenta, ki se je v tem primeru vanj lepo poglobil in se potrudil čim bolj oživiti lepoto in moč skritih glasbenih idej. Doznan je dela etilni značaj in se boril za njega pripravnost. V celoti je končno ostal uspeh prikrajšan v toliko, v kolikor se je mestoma orkestralni zven pretirano vzpel in prerastel pevce, ali, v kolikor se godala (predvsem violine) niso zmogla razviti do one ravni, kjer zaživi čisti, polni zven godalne instrumentalnosti; to pa je predvsem vprašanje, ki se tiče preberne zasadenosti našega opernega orkestra, ki pa postaja vedno bolj pereče.

V ne ravno cvetočih solističnih pevskih razmerah našega opernega gledališča se seveda vedno kaže pomanjkljivost, ki grozi etamo nižati raven domače operne gledališke umetnosti; to padanje hoče postati nekam vztrajno, dasiravno se vsakokrat razkrije skrb, vzdržati obstoječe stanje.

Staremu vlastelinu, grofu Viljemu iz Haraevga, je skušal dati prepričevalno podobo basist Petrovič. Pevec ima izredno lep pevski material; a vedno bolj se razodeva, da je ta glas skoraj primernejši koncertnemu petju, kot opernemu. Ne glede na to namreč, da se pevec z igralske strani nič kaj ne razvije in v vlogah karakterni ne premika, je tudi barva glasu toliko temna, da jo vedno znova grozi udušiti orkestralni zvok, s čimer se družni rada nerazumljivost besedila. — Baritonist Kolacio, ki je upodobil grofovega sina Bohuša, se igralsko lepo dviga in pridobiva na intenziteti svojega lepega glasu, le da pri tem nakazuje nevarnost, da se preda prepovršni učinkovitosti. Ni namreč resnični uspeh v prebojni nasilnosti glasu (merilo, ki tako prevladuje v povprečnosti), temveč v pravem umetništvu pevkega oblikovanja. — Grofovemu nečaku in posnoljencu Adolfu je dal primerno podobo in značaj baritonist Janko in se je tudi pevsko povzpela do lepih učinkov. — V vlogi Bohušove žene Julije je sopranistinja ga. Ribičeva vzpostavila svoja lepa glasovna svojstva in dala tudi v igri izraza duševnim vzgibom. — Kot gost je nastopil basist zagrebške opere Marijan Rus v vlogi grajskega oskrbnika ter mu dal po širokopotezni zasnovi učinkovito odsko podobo. Ta podoba se je v igri oprla precej močno na patetično teatralnost, ki je vzeta po vzorih velikih mojstrov, in je bila v okolju nekam tuja, v kolikor je bila osredotočena le vase in pozorna edino na svoj lastni učinek. Rastoča glasovna prebojnost, ki je v učinkovitosti previdno, dasi v krajnosti izražena, se orisani zasnovi prilaga, a je tudi na sploh v prid učinkovitosti petja, ki ga pa še vedno ne prijazno spremlja registrska neizpravnost; ta kaže biti sicer večkrat plod stremljenja po vsebinsko miselnem prednašanju, s čimer bi si e parlandom tako ne nasprotovale, pač pa ni ugodna v čistih melodičnih likih. (Gost bi nas še bolj razveselil, ko bi pel v domačem jeziku.) — Mladi Jurij je bil zadovoljiv v kreaciji tenorista Banovca, ki je v tej vlogi razvil svoja ugodna svojstva. — Prijaznega učitelja glasbe, postaršnega Bendo, je privlačno upodobil tenorist Marček, njegovo hčerko Terinko pa sopranistka Nolljeva, ki vabi z neprisiljeno igro, še bolj pa z jasno pevsko oblikovalnostjo. — Brez vrednot ni bila stara vratarica alistske Rupnikove, dasi ji je bilo starost bolj težko verjeti.

Zbor je tokrat razvil svoja najboljša svojstva in je kljub nekam pojemajoči zvočnosti dosegel lepe učinke. V. U.

Mariborsko gledališče:

Marian Hemar: Firma

Hemarjeva »Firma« je družabna tezna komedija, kakršno poznajo Poljaki s francoskega repertoarja. Pričujoča teza ima dovolj dramske snovi, ki se zapleta in razpleta na zabavno kramlajoč način, izpolnjuječ tri dejanja, brez posebnih umetniških zahtevkov in brez edinejšega učinka na gledalca. Gre za nasprotje, ki vlada v meščanski družbi že zdavnaj med umetniškim, bohemskim svetom in med svetom poslovnega življenja. To nasprotje, ki ga posebej v igri igralka Otoka in veletrgovca Brandl, se ne riše v globino, marveč samo površno, in oba protagonista igra prav za prav samo svojo stanovsko šablono, ki je v Brandt vrhu tega še močno karikirana. Toda prav šablonsko zasnovano nasprotje omogoča lahkonost improvizacije komedije, ki se niti v svojih najbolj čustvenih prizorih ne trga v resnični tragiki. Vse to pa, kar kramlja igralka o svojem poklicu in poslanstvu

ne presega povprečnega pojmovanja teatreke tlake. Brandtov poslovni svet pa je groteskno zarisan. Hemarjeva igra spada med gledališke komade, katerih idejne sile so preslabo, da bi živele delo samo od sebe. Zanje je treba odskih, režiserov in igralskih prijemov, da zaživi njih življenje vsaj za trenutek v navidezni resničnosti. In marsikaj je preskrbel avtor že sam: dve dejanji se vršita v mikavni eksotični sredini, prvo v železniškem kupeju brzovlaka Poznanj-Lwow, zadnji v gledališki garderobi. Režiser Peter Malec je igro primerno insceniral. V prvem dejanju smo pogrešali živahnega tempa, najboljša je bilo drugo dejanje. Težišče igre je nosila E. Starčeva kot igralka Otoka. In baš njena odskri stvaritev ni ustrezala. Igrati bi morala razvignega, igravega odrskega otroka, ki v svoji umetniški vihravosti, ekscentričnosti prav za prav ne ve, kaj hoče, na vsak način pa ne ve, kakšen je svet izven gledališke garderobe in odra. Le tako bi bilo razumljivo njeno početje v drugem dejanju, ko se nenadoma, dasi samo za trenutek, uživi v vlogo veletrgovca, le tako bi bila razumljiva njena prav tako nenadna odločitev, da razde zvezo z Brandtom in sledi pozivu za angažmá v Varšavi. Igra Starčeve pa je vzbujala domnevo, da se Otoka resno posavlja od odrske tlake, da Brandta zavestno zapleta v svoje mreže, v želji da postane meščanka, veletrgovka. Brandta je igral G. Nakret z neko plaho negotovostjo, ki ni dala slutiti, kaj prav za prav tiči za to osebo. Zabavno-prisrčna je bila ga. Zakraskova kot garderobierka. Porečeno saržo je zaigral G. Košič kot glavni knjigovodja. Omeniti še moramo G. Črnoborega kot novinarja, G. Veronika kot trg. pomočnika in G. Standerjaka kot sprevednika. — O.

Slovenska Kraina

Sobota 16. marca.

Prvi delavci odhajajo. Danes so odšli prvi naši delavci v Nemčijo. Iz Sobote so jih odpeljali 1445 z dvema posebnima vlakoma proti Mariboru. Med delavci je bilo vse polno mladih deklet in dečkov. Prav ti so odhajali s posebnim upanjem, dočim so starejši bili bolj zaokrbljeni, ker so se morali posloviti od svojih otrok. Kakšni se bodo vrnili in koliko, to nam je prihajalo na misel ob pogledu na odhajajoče. Ne pozabimo jih!

Hoče ori Maribora

Fantovski odsek in Dekliški krožek v Hočah priredila za Jožefovo ob 3. popoldne in ob pol 8 zvečer v Slomškovem domu veliko akademijo z bogatimi sporedom: redovne in proste vaje, simfonije vaje z moškimi pevskim zborom, deklaracije, govor in slovesen sprejem članov v fantovski odsek. Vstopnina običajna.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja v petek ob 8 »Kirefeldski župnik« in »San Franciscu«. — Na praznik sv. Jožefa ob 11 popoldne matineja »Valček na ledu« — Sonja Henie. Ob pol 3 in ob 8 zvečer »Kirefeldski župnik« in »San Franciscu«.

Kranj

Akademijo bosta priredila Fantovski odsek in Dekliški krožek v Kranju na praznik sv. Jožefa v Ljudskem domu ob 8 zvečer.

Zborovanje kmečkih žena in deklet. V nedeljo 20. marca ob 9 popoldne bo v Ljudskem domu v Kranju občni zbor društva absolventov kmetijskih gospodinjstev šol za Gorenjsko.

Kamnik

Zakupnino za lov na teritoriju kamniške občine je Lovsko društvo prostovoljno dvignilo od 7100 na 9000 din letno, ker se je občina pritožila proti prejšnjim zakupnini, ki je bila dosežena na zadnji dražbi. Občinski odbor je izjavil, da je s predlogom Lovskega društva zadovoljen, s čimer je ta zadeva za naslednja leta likvidirana.

Otroci iz Koših bodo vsi hodili v šolo v Tunjice, ker je to za njih v vsakem pogledu prikladnejše. Tega mnenja je bil kamniški občinski odbor, ko je pretresal predlog, naj bi se prvih pet številk občine Košice preselilo v kamniški šolski okoliš.

Litija

Petkov okrožje »Litija« priredi v nedeljo 20. t. m. ob 8 zvečer v dvorani Ljudskega doma v Litiji koncert v proslavo Försterjeve 100 letnice. Spored koncerta je jako pester.

Fantovski odsek Prosvetnega društva vabi vse svoje člane, da se na praznik sv. Jožefa polnoštevilno udeležijo skupnega sv. obhajila.

Pasji kontumac. V Litiji se menda navdušimo za vsako stvar. Tako smo sedaj prav goreči za pasji kontumac, ki se je na menda začel pomotoma. Res, da smo imeli v Litiji prvo elektriko v državi, da smo kovali celo srebrna spominska denar in še marsikaj nas je seznanilo s kulturnim svetom, a kontumacem pa si ne bomo priborili slave, posebno ne s takim, ki je po splošnem mnenju nepotreben. Lep voljak je bil pač »betežon«. Božast je bil to človek ali žival, se pri hudem napadu tudi peni in grize in počenja vse mogoče. Tako je tudi ta pes. Zagledalo ga je budno konjačevo oko in hajdi na drugi svet z njim. Tako je po nedolžnem plačal tudi neki drugi lovski pes, ki je bil v njegovi bližini. »Steklina« je bila v kali zatrla, a strogi kontumac razglašen. Sedaj je sicer že omiljen, ker se je izkazalo, da vse skupaj nič ni bilo. A kontumac se drži na veliko žalost živahnih pasjih bitij.

Žužemberk

Fantovski odsek v Žužemberku priredi na praznik sv. Jožefa ob 3 pop. v cerkveni dvorani veliko telovadno akademijo s sodelovanjem domače godbe in pevskega zbora. Na sporedu je tudi drama v 4. dejanjih »Križ in sovjetska zvezda«.

Novo mesto

Fantovski odsek v Novem mestu ima na praznik sv. Jožefa ob pol osmih zjutraj v kapiteljski cerkvi recitirano sv. mašo. Nato bo v Prosvetnem domu slovesno polaganje zaobljube. — Redni člani se zbere ob četrt na osem v Prosvetnem domu, da skupno odidejo k sv. maši.

Člane Prosvetnega društva v Novem mestu vabimo, da se na praznik sv. Jožefa ob pol osmih udeležijo skupne sv. maše v kapiteljski cerkvi. — Odbor.

Mokronog

V »Jutru« z dne 16. marca se je oglašil nekdo, ki mu po njegovem pisanju sodeč, nikakor ni vseh sedanjih občinski odbor, še manj pa mu je najbrž všeč to, da občinski odbor v Mokronogu tudi pa-

Hermes: Železničar (Maribor)

v nedeljo ob 15.30 na Hermesu.

Hermesani, kot edini zastopniki Ljubljane v tej težki borbi, imajo dolžnost, da našo Ljubljano dostojno reprezentirajo. Težka je naloga, ki jih čaka; vendar — upamo — da bodo upravičili svojo sloves, ki ga uživajo.

Železničar je nasprotnik, katerega ne gre podcenjevati; tudi si bo moštvo na vsak način skušalo ohraniti naslov podveznega prvaka.

Hermes nastopa v deloma spremenjeni postavi, ojačen z novimi mlajšimi silami. Moštvo ima po sedanjih telnah sodeč, dovolj kondicije in tudi tehnične znanja za dober uspeh. Fantje naj se zavedajo, da je treba v 90 minutah z vsemi silami pokazati vzdržnost in voljo do zmage, kajti vse naše ljubljansko občinstvo želi, da se moštvo dvigne do višine našega ligasa.

Vsekakor bo nedeljska tekma jako zanimiva in zasluži polno hišo, nakaž se danes opozarjamo športno občinstvo, ki naj pride v obilnem številu bodrit našega zastopnika v težki borbi za lep naslov podveznega prvaka.

Tekma je poverjena sodniku g. Macorattiju ter se prične ob 15.30 s predmetko ob 14. Vstopnina minimalna.

I. mednarodni nogometni pojalni turnir SK Jadrana

Agilni SK »Jadrana« se ni ustrašil velikih stroškov ter priredi v soboto in nedeljo, t. j. 19. in 20. t. m. svoj prvi mednarodni turnir s sodelovanjem »Grün-Weiss« iz Villacha (Avstrija), Ljubljane, Reke ter troje elite našega nogometa, a s pritegnitvijo »Grün-Weiss« se bo interes brez črma dvignil, kajti zagotovljeno je, da nastopijo tudi igralci, ki so še večkrat oblikovali pokrajinski reprezentativni dres. Gostje goje lep nogomet, ki s hitrimi kombinacijami osvaja teren ter nasprotnika prava česta postavljajo pred pereče situacije. Znamo so kot fair-igralci.

Ljubljana postavi svoje najboljša, kar ima na razpolago, ker si hoče ocvoliti enega izmed krasnih polkov, ki so izločeni v trgovini Pavlin, Selenburgova ulica.

Reka in Jadran sta brez dvoma najprivlačnejši par ljubljanskih skupin, ki po svojem znanju prav nič ne zaostajata za slovensko ligo, kar jima je le ne srečna gol-diferenca onemogočila sodelovanje v naj-ojsem prvenstvu.

Pričetek vsakikrat ob 14 in 16. Kot prvi par nastopi v soboto Reka-Ljubljana, drugi pa »Grün-Weiss«-Jadrana; drugi dan pa premazana ter zmagovalca. Vmesni program bodo izpolnili člani Jahač iz Jahnke produkcije pod strokovnim vodstvom poka. v pok. goim. Maseka.

Ker je ta prireditelj zvezan z velikimi finančnimi stroški prošimo občinstvo, da prireditelja podpre v njegovem stremljenju.

Vsa prireditelja se vrši na igrišču SK Jadrana v Koteziji. Vstopnina minimalna.

T. T. turnir SK Korotana

Za sobotno in nedeljsko prireditelj SK Korotana vlada veliko zanimanje. V vseh disciplinah bo nastopilo nad 70 tekmovalcev. Zanimaja nas, če bodo branili pokalov uspehi v letošnji borbi, ki bo zelo ostra. Korotana se en za turnir temeljito pripravila, saj je pa Korotana tudi edini klub v Ljubljani, ki s resno posevijo te panogi športa. Za izredno mu jamači zlasti naraščajo, ki je že pokazal lepe uspehe v Zagrebu. Če priprave je danes do 16 zvečer. Začetek turnirja v soboto ob 15. uri.

Raspis

cross-country prvenstva za prvenstvo Maribora 1938

Športni klub »Železničar« v Mariboru priredi dne 27. marca 1938 ob 16 na svojem igrišču cross-country prvenstvo Maribora za moštva in posnoljenca, ločeno za seniore in juniorje razreda C in B. Proga za seniore je dolga 5 km, za juniorje C 3500 m, za juniorje razreda B pa 3000 m. Tekmovanje se bo vršilo na odprtem prostoru-terenu, krog znaša okoli 550 m. Start in cilj istotam. Pravice nastopa imajo vpoificirani in neverificirani atleti mariborskih klubov. Tekmovanje se bo vršilo po pravilih in pravilnikih JLAS.

Nagrade: I. moštvo juniorjev in seniorev si pribori diplomu; seniorev: prvi dobi plaketo, II. in III. kolajno; juniorji poedine: I. II. in III. dobojo kolajno. Skupina juniorjev razreda B, ki priprae prva na cilj, prejme diplomu.

Stavilo tekmovalcev vsakega kluba pri seniorev in juniorjih ni določeno, za plasman moštev pridejo v poštev v poštev samo oni tekmovalci, ki bodo prišli na cilj v čas zmagovalca ali v čas, ne slabšem več kot 20 odstotkov od časa zmagovalca. Vrstni red moštev se bo določil tako, da bo zmagovalce dobil tekmovalci, ki so onake številu vseh tekmovalcev, ki so prišli na cilj v predplanem času, vseh naslednjih pa po eno točko manj. Ustrezajoče točke tekmovalcev letnega moštva se seštevajo in si moštvo, ki je doseglo najvišje število, pribo naslov cross-country prvaka Maribora za razred — v letu 1938.

Naradnja razreda B nastopa v skupinah po tri ter se vsaka skupina smatra kot poedinec, ki mora prispeti skupno na cilj. Pri tej skupini ne bo naslova poedinega zmagovalca.

Vrstni red klubskega prvenstva se določa tako, da se seštevajo točke klubov, ki jih je dosegel v vseh treh razredih ter je zmagovalni klub on, ki bo dosegel največ točk. Vsak klub pa mora pri klubskem prvenstvu nastopiti v vseh treh razredih z moštvi. Zmago-

metno gospodari in se drži drugačnih gospodarskih načel, kakor občinski odbor žalosnega spomina iz prejšnjih let. Res ne more drugače, kakor da prizna gospodarsko ugodni ukrep občine, ki je prodala tvornici unaja občinsko cesto. Tvornica bo na pridobljenem svetu razširila obrat, od česar bodo občani imeli največ koristi, saj bo zaposlenih še več delavcev. Poleg te ugodnosti pa je dobila občina možnost, da je kupila s kupnino za cesto občinsko hišo, ki jo zdaj preurejajo. V občinsko hišo se bodo preselili občinski uradi in pošta, poleg tega pa se bodo oddajala še tudi stanovanja. Prodaja občinske ceste je torej omogočila cenen nakup lastne občinske hiše. Ker bi bilo pa prebudo, da bi moral dopisnik pohvaliti tako pametno gospodarstvo občinskega odbora, mu na lepem podtakne nove načrte, ki naj bi razburili prebivalstvo lrga. Očita mu, da namerava prevzeti tudi trški gospodarski odbor z vsem imetjem S tako praznimi strelji v zrak pač ne bo mogel razburiti nikogar, saj je vendar z zakonom določeno, da trško imetje ostane trško imetje, pa naj ima v rokah občinski odbor kdorkoli. Če pa mislijo tisti redki, ki se pri zadnjih občinskih volitvah niso upali pokazati niti barve, v kalnem ribariti in napravljati nerazpoloženje z izmislenimi vestmi med občani, se pa bridko motijo. Tržani in vsi drugi občani so toliko pametni, da jim ne bodo sli na finanice.

Melika

Sv. birno bomo imeli letos v Beli krajini, v Meliki bo 22. maja.

Krasno spomladansko sonce že ogreva naše griče. Po vinogradih veselo odmeva petje kopačev in bo odslej vsak večer, če bo lepo vreme »Le pridi ti mrzli Gorenje, da boš videl, kaj dela Dolenci«, tako se glasi petje kopačev. Pa tudi zares mi Belokranjci vabimo Gorenjce, naj pridejo po našo dobro kapljico. Cene niso visoke, takele nekako po 4, 4.50, 5 din se dobi izborno vino, posebno v Vinskih zadruzi v Meliki.

Nova gostilna se odpre na praznik sv. Jožefa v prostorih čitalnice (Hranišniških prostorih). Prevzel jo je naš naročnik g. Jan Pečarič.

Sport

valni klub dobi naslov »Cross-country prvak Maribora za leto 1938. Če bo tekmovalce samo v enem razredu, bo zmagovalce tega razreda klubski prvak.

Poedinec zmagovalce v vsakom razredu si pribori naslov »Prvak poedincev v cross-country teka mesta Maribor za razred...« v letu 1938.

Prijave s priloženo prijavnico in din. za poedince 5 din. je treba poslati na naslov: SK Železničar, Maribor, delavnica žravnih železnic, najkasneje do 19. marca 1938 ob 12 uri. Prijave brez prijavnice, kakor tudi naknadne prijave se ne bodo upoštevale.

SK Železničar, Maribor.

Smučarski izlet

priredi Slovensko planinsko društvo v Ljubljani dne 19. in 20. marca v dolino Triglaviških jezer. V tem predelu naših Julijskih alp se obsežna smučalica, ki nudijo smučarju planinam obilo občutka. Izletnike bo vodil smučski učitelj g. Banovec. Odhod izletnikov bo v soboto, dne 19. marca na praznik sv. Jožefa zjutraj v vlakom ob 6 iz Ljubljane ter prihod v Bohinjsko Bistrico okrog pol 3. dne za prevoz do hotela Zlatoroga, kjer bodo pripravljena okrepila na željo in potrebah posameznika. Okrog 10 se nadaljuje izlet do Doma na Komni, kamor bodo prišli izletniki med 13. in 14. uro. Pri hotelu Zlatoroga bodo na razpolago nosači, da bo mogel vsak neobtežen prosto stopati po poti do Doma na Komni, kjer bo čakalo kosilo po poljubni izbiri. Iz Doma na Komni odidejo izletniki popoldne okrog 15. ure ter pripeajo v kolo pri Triglaviških jezerih med 18. in 19. uro. V tej postojni bodo pripravljene tople kurjene sobe in prijetno zadostno segreto skupno ločnice. Oskrbnica bo imela v kuhinji na razpolago jedstvene in pijske, da si bo mogel vsak udeleženec izbrati na željo. Po dobri presneti noči se napotijo izletniki proti vrhom smučarskega učitelja v zgodnjih jutrajnjih urah proti Brbaricam, kjer so krasni smučski tereni tik pod Zelencem, oziroma Titarcu. Opoldne bo skupno kosilo v kolu pri Triglaviških jezerih ter spet v dolino po poti, ki si jo bodo izletniki sporazumno izbrali in katero bodo smatrali za najprikladnejšo za pravočasno pripejo na postajo v Boh. Bistrico, odkoder vsi vlak proti Ljubljani nekaj minut po 9. uri. Smučarjem planinam se nudi ugodna prilika, da bodo v navedenih dveh prostih dnevih ušlivali krasoto planinske miske narave. Stroški bodo sorazmerno nizki, ker imajo člani SPD izlet 50% popust pri vožnjah na državnih železnicah, prehrano si izbere vsak sam, prenočnica za člana SPD pa je tudi zinka v planinskih kočah. Prijav seprejema planina SPD v Ljubljani, Alkostrava cesta, do vključno 15. marca, da more pravočasno preskrbeti prenočišča in obvestiti oskrbnico o številu izletnikov, da bo vse pripravljeno. Ker je število omejeno, je priporočljivo, da se interesi čimprej prijavijo.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Športniki Ljubljanske nogometne podzveze je prešla od nemške športne zveze dva poučna filma o pravih nogometne igre in tehniki nogometa, ki bosta predvajana v tukajšnjem kinu »Sloga« na Jožefovo točno ob 8.30 popoldne. Vstopnina 3 dinarjev. Ne zamudite prilike!

Motociklistom Celja in okolice! V soboto 19. t. m. ob 10 imamo pri g. Hebecherju, kolodv. restavracija, skupni sestanek zaradi organizacije motociklistike na Spodnjem Stajerskem.

SK Grafika. Drevi ob 19. uri važna seja odbora. Seja je namenjena pred obilnim zborom, zato prosim, da se je udeležijo vsi odborniki. Tajnik. — Občni zbor se bo vršil v sredo 23. t. m. v prostorih »Dom grafikov«, IV. nadst. Prosimu polnoštevilni udeleženci vseh rednih in podpornih članov, kakor tudi vseh naših prijateljev. — Odbor SK Grafika.

2SK Hermes - nogometna sekcija. Na praznik sv. Jožefa, 19. marca ob 8.30 popoldne priredi L.N.P. v kino »Sloga« filmsko predavanje. Udeležba je obvezna za vsi igralce, ki so navedeni na oglasnih deskah pri »Sport Kmet« in na igrišču.

LZSP. Seja upravnega odbora je danes, 18. t. m., v prostorih kleti »Emone«. Pričetek ob 18.30.

SK Joste. Zaradi tekm, ki bodo na praznik in v nedeljo, za naproseni vsi igralci, da se sigurno udeležijo današnjega sestanka, ki bo ob 20 pri Bajcu. Sestanek je važen tudi zaradi kinematografske predstave, ki se je udeležimo na Jožefovo ob 8.30 v kinu »Sloga«. Po sestanku bo seja.

Slovaca. Danes ob 20 je v gostini Malle Janski sestanek.

SK Slavija. Drevi ob 20 v restavraciji Marinsk. Predna ulica, sestanek vseh nogometarjev. Važno zaradi nedeljske tekme. Isotom ob 21 zadnja seja pred obilnim zborom. Zato prosim vsi sigurno in točno. Obvestite se še med seboj. Sprejemajo se novi člani.

SK Planina - lahkotletna sekcija. Za tekmovalce v cross-countryju, ki za priredi dne 20. t. m. SK »Ilirija« so določeni sledeči atleti: za tek na 3000 m: juniorji G. Kolir, Rokali, Jerman, Sinkovec; za tek 3000 m: juniorji B. Potocnik, Belak, Bratko, Mavec; za tek 1000 m: juniorji A. Kovarčič, Volter. V navedeni atleti in oni, ki se še le udeležijo tega tekmovanja, naj se javijo ob 10.30 v nedeljo v garderobi dralskega »Ilirija« pri svojem sekcijakem načelniku. — Opremo prinesite a seboj.

Uradna vremenska poročila

od 17. marca 1938.

Kranjska gora, 170 m: —3, sončno, mirno, 35 cm snega, aen, sankalistično uporabo.

Dorje-Mojstrana, 650 m: +1, sončno, mirno, 5 cm snega.

Trbič, 1601 m: 150 cm snega, senec.

Krnica: 300 cm snega, senec.

Zlatorog v Bohinju, 350 m: —3, sončno, mirno, 60 cm snega, zmrazjen.

Dom na Komni, 1520 m: —5, sončno, 140 cm snega, senec.

Skalaški dom na Voglu, 1540 m: —4, sončno, 140 cm snega, senec.

Velika planina, 1558 m: —1, sončno, mirno, 40 cm snega, senec, po robovih kopna.

Tatvine koles o Liublani

Ljubljana, 17. marca.

Zagrebska policija je pred kratkim ujela neko tolpo tatov koles in razkrila približno enako delavnico in predelovalnico kakor ljubljanska policija nedavno na Vačah. Prijeti tatovi so v Zagrebu povedali, da so vsa pri njih zaplenjena kolesa bila ukradena v Ljubljani ter prepeljana v Zagreb. Policija je sedem teh koles poslala v Ljub

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek 18. marca: 11. Solaka ura: Na pariški razstavi — dialog (g. Mirko Demšar) — 12. Odmevi iz naših krajev (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.20 Za zabavo! (Igra Radijski orkester) — 14. Napovedi — 15. Razstava likovne umetnosti ženske Male svete (g. Julijana Pajman) — 15.30 Ruske pesmi (plošče) — 16.40 Francosčina (g. dr. Stanko Lehen) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nacionalna ura: Ljudska univerza pri šoli ljudskega zdravja v Zagrebu (dr. Drago Hloupek, Zagreb) — 19.50 Deset minut za planince — 20. Veseli operetni zvoki (Radijski orkester) — 21. Plošče — 21.10 Komorni trio (gđe. Ornik Franeka, g. Polger-Lobajeva, gđe. Silva Hrašovec) — 22. Napovedi, poročila — 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi:

Petek, 18. marca, Beograd: 20. Zagreb — 21. Orkestralni koncert — 22.30 Orglice — Zagreb: 20. Celo — 21.30 Petra oddaja — 22. Klavirske skladbe hrvaških skladateljev — 23.50 Harmonika — 24.30 Laska glasba — Dunaj: 19.35 Petra glasba — 22.30 Zabavni koncert — 23. Budimpešta: 20.15 Klavir — 21.25 Orkestralni koncert — 23. Ciganski orkester — 24.05 Jazz — Rim-Bari: 21. Simfonični koncert — Praga: 19.30 Laska glasba — 20.25 Igra — 21. Orkestralni koncert — Varšava: 18.10 Valčki — Sofija: 19.30 Filmska glasba — 20. Narodna glasba — 20.30 Laska glasba — 21.15 Klavir — 22.45 Nemške narodne — 23.15 Plošča in lahka glasba — Frankfurt: 20. Rossinijeva opera »Seviljski brivci« — Monakovo: 19.30 Vokalni koncert — 19.40 Simfonični koncert — 21. Zabavna glasba.

Vsa društva, zruženja, družbe in izletne pisarne, ki nameravajo prirediti poučna potovanja, izlete in ekskurzije v tu. ali inozemstvo, dobe najugodnejše, najboljše odprte izletne avtobuse za vsako poljubno število potnikov samo direktno pri avtopodjetju:

J. GORIČAN, TRŽIČ
JUGOSLAVIJA, Dravska banovina

Informacije pri vseh potniških uradih in švicarskem konzulatu v Zagrebu.

Zahtevajte povsod naš list!

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; šentlovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 5 mm visoka petlinna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Hlapca
pridnega in poštenega — sprejem h konjem. Jos. Oražem, Moste, Ljubljana

Šofer
z daljšo prakso — dobi nameščenje. Naslov pove uprava »Slov.« pod 4054.

Boljšo sobarico
ki zna servirati in dobro likati — sprejem. Rudež, Ribnica, Dolenjsko. (b)

Strojepisko
perfektno, sprejemno. — Znanje nemščine, italijanske in stenografije pogoj. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Spretna« P 4120. (b)

Za zavaroval. zastopnike
rabimo mlajše inteligentne potnike. Delo v malih branžah: vlomsko zavarovanje, jamstveno, nezgodno, avtomobilsko. — Ponudbe v upravo »Sl.« v Mariboru pod »Domača zavarovalnica«. (b)

Poljedelskega predelavca

zmožnega tudi nemškega jezika — sprejem. Upokojenci brez otrok imajo prednost. DR. REISER Pekre pri Mariboru 57

20% popusta

na vse blago za perilo, odeje, tepihe, zastore i. t. d. nudi

F. I. GORIČAR, Ljubljana
Sv. Peta cesta 29 in 30

Krojaškega pomočnika

za fina dela — sprejem takoj v trajno službo. — Ivan Vrhovec, krojač, št. Vid nad Ljubljano 90.

Kam pa kam?

Na Kurešček

vozi avtobus v soboto, dne 19. t. m. in v nedeljo, dne 20. t. m. ob 8 zjutraj izpred Mestnega doma. Prijave telefon št. 36-98.

Prodamo

Sir
ementalski in traplet — nudi Mlekarska zadruga Predosilje, p. Kranj. (l)

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri že od Din 550.— naprej.

Nova trgovina
Ljubljana — Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Nekaj 1000 kg jabolk

kanadke, mošančki, bubovcov — prodam. Slamič, Gosposvetska cesta 6.

Najboljši trboveljski premog

brez prahu

koks, suha drva
I. Pogačnik
Šarčičeva 1 Telefon 20-35

Vrtnice

na prostem, brez umetnih pripomočkov odgojene, nove sorte, v prekrasnih barvah, 10 nizkih vrtnic 60 din, 20 nizkih vrtnic 100 din s poštnino in zavojnico vred. Slabše sadike polovico cenejše. Vsaka sadika druge barve s imenom, 10 visokih vrtnic franco žel. postaja naročnika, skrbno zavite v 10 sortah 135 din. — Navodilo za oskrbovanje priloženo!

Sadjarstvo
bratov Dolinšek
Kamnica, pošta Maribor

Novo! Novo! Samo Din
Tkalske stalve 48.—
Brisače šale, pasove, torbice itd. — vse to lahko izdelate hitro in enostavno
Razumljiva priročna priložena vsakemu aparatu!
S. MILLER, ZAGREB, Preradovičeva 5
Naročila s desele izvršujemo takoj po povzetju

Več koles
prvovrstnih znamk — poceni naprodaj pri »Promet«, nasproti križanske cerkve. (l)

Kupimo

Rabljen pisalni stroj (portable) — kupim. Ponudbe na telef. št. 23-67.

Kože domačih zajcev

velike, z zimsko dlako, kupuje po 8 din krznarstvo ROT, Ljubljana — Mestni trg 5. (k)

Razno

Brezplačno zavojček

Dostalovega toaletnega bisera za poskušnjo. — Uspeh po prvi uporabi. Mozolji, ogreli, nečistosti obraza izginejo. Pošljite za stroške 3 din v znamkah »Kemikalijske, Novi Sad 144. — V apotekah, drogerijah originalni karton 30 din.

Čitajte in širite

»Slovenca«

Breskve in marelice

20 najboljših breskvinih sort, od julija do oktobra zorečih, v grmičasti obliki Din 120.—. • 10 mareličnih dreves v najboljših sortah Din 120.—. Vsako drevo z imenom

Sadjarstvo Dolinšek - Kamnica, p. Maribor

Zasluzek

2500 din potrebujete

da si ustvarite eksistenco. Delo doma. — Dopise pod »Stalna 511« v upr. »Slov.« v Mariboru. Priložite znamko. (z)

Pohišstvo

Jesenovo spalnico

kombinirano s cvetličnim jesenom, 12 kosov, ugodno prodam. — Ogled pri Stofa Josip, mizarstvo, Krašnja, p. Lukovica.

Auto-motor

Avto Fiat 509

dvosedežni, v najboljšem stanju, s 6 novimi pnevmatikami, primeren za trgovskega potnika — je ugodno naprodaj. Tautz Rihard, Maribor, Trg Svobode 6. (t)

Denar

Hranilne knjižice

vrednostne papirje, delnice, 3% obveznice vnovčujem po najvišji ceni takoj v gotovini. Kupoprodaja nepremičnin

Kupujte srečke državne razredne loterije v moji kolekturi »Vrelec sreče«.

AL. PLANINSEK

LJUBLJANA

Beethovnova ulica 14.

BANČNO KOM. ZAVOD

MARIBOR

Aleksandrova cesta 40

kupi takoj in plača

najbolje

hranilne knjižice

bank in hranilnic,

vrednostne papirje: 3% obveznice, bone,

srečke, delnice itd.

valute vseh držav.

Prodaja srečk državne razredne loterije.

Letošnje
novo

BOK PIVO

Delniške družbe
pivovarne UNION

je od danes naprej v prometu

Je zelo dobro in bo gotovo ugajalo še tako razvajenemu okusu

+

Preselil se je med anjele v nebesih naš

Milošek

Pogreb neprežaljenega otročička bo dne 18. marca ob 17.15 iz hiše žalosti štev. 4 na farno pokopališče v Višnji gori.

Ljubljana, Višnja gora.

Zalujoča mati in oče Poldi in Miloš Ambrožič in ostalo sorodstvo

Zahvala

Iskrena hvala vsem prijateljem in znanem, ki so našo nepozabno

Jelico

spremljali na zadnji poti, posebno pa dijaškemu pevskemu zboru, preč. gosp. patru Terziciju in gosp. dr. Tekliču za prelepo slovo, ter vsem, ki so s cvetjem počastili njen spomin. Prav lepa hvala tudi vsem za izraze sožalja.

Redbina dr. Kumbatovič.

+

Moja sestra

Alojzija Perger roj. Tomažič

je 16. marca 1938 proti polnoči, v 72. letu starosti, v Gospođu končala svoje zemeljsko, trpljenja polno življenje. — Sv. maša zadušnica se bo služila v domači kapeli škofijske hiše v Krčevini pri Mariboru v petek 18. marca ob 10 predpoldne. Tam bo istega dne ob pol dveh popoldne truplo blagoslovljeno, potem v sprevedu prepeljano na pokopališče župnije Kamnica ter položeno k večnemu počitku. Rajno priporočam v molitve.

Maribor-Krčevina, dne 17. marca 1938.

† Ivan Jožef

škol lavantinski.

Maurice Leblanc:

64

Izredne pustolovščine Arsena Lupina

Otok tridesetih krst

Don Luis je nenadoma prenehal in se začel smejeti:

»Nebajmo a tem! Glejte, kako se jezim in pojem slavopeve učenosti. Oprostite, gospa,« je pristavil in se približal Veroniki, »in recite, da vas nisem preveč dolgočasil s tem razlaganjem. Ne, ali ne? ne preveč? Sicer pa je končano... ali vsaj skoraj končano. Samo še eno točko moram razjasniti.«

»Tole je. Sedaj ko smo osvojili Božji kamen, to se pravi, resnični zaklad, kaj bomo napravili z njim?«

Veronika se je razburila.

»Oh! O tem ni vprašanja. Jaz nočem ničesar slišati o stvari, ki prihaja s Sareka, ničesar o stvari, ki se nahaja v Priuré. Lahko bomo delali.«

»Vendar je Priuré vaš...«

»Ne, ne, Veronika d'Hergemont ni več živa in Priuré ne pripada nikomur. Naj bo vse prodano na dražbi! Ničesar nočem od prekleto preteklosti.«

»Kako pa boste živeli?«

»Od svojega dela. In prepričana sem, da Franc to odobrava, ali ne, dragi moj?«

In obrniti se je nehote k Stefanu, kakor da bi imel pravico dajati nasvete, in pristavila je:

»Tudi vi odobrivate, ali ne, prijatelj?«

»Popolnoma,« je pritrdil.

Takoj je nadaljevala:

»Sicer pa, če ne dvomim o ljubeznivih očetovih čustvih, nimam nobenega dokaza o njegovi volji v tem pogledu.«

»Morda pa imam te dokaze jaz,« je rekel don Luis.

»Kako?«

»Patrik in jaz sva se vrnila na Sarek. V Maguenocovi sobi sva našla v pisalni mizi zapечатeno kuverto brez naslova in sva jo odprla. Vsebovala je naslov rente dvesto tisoč frankov in na lističu je bilo napisano tole:

»Po moji smrti naj Maguenoc izroči ta naslov Stefanu Marouxu, ki mu zaupam svojega vnuka Franca. Ko bo Frank star osemnajst let, bo pripadlo to njemu samemu. Sicer pa mislim, da bo našel svojo mater in bo pri njej preživel zame. Blagosloviljam obadva.«

»Tu je naslov in pismo,« je dejal don Luis. »Datirano je z aprilom letošnjega leta.«

Veronika je osupnila. Gledala je don Luisa in prišlo ji je na misel, da je morda to samo zgodba, ki si jo je izmislil ta čudni človek, da bi njej in njenemu sinu pomagal v revščini. A to je bila samo bežna misel. Končno je bila Hergemontova listina popolnoma naravna in ker je vedel, da bodo po njegovi smrti zadeli na težave, je bilo pravilno, da je mislil na svojega vnuka. Zašepetala je:

»Nimam pravice, da bi odklonila...«

»Toliko manj,« je vzkliznil don Luis, »ker je to zadava, ki se je zgodila izven vas in ker gre očetova volja neposredno k sinu in Stefanu. Torej smo si tudi v tem edini Proostane še Božji kamen. Kaj bomo storili z njim? Komu naj pripade?«

»Vam,« je jasno izjavila Veronika.

»Meni?«

»Da, vam, ki ste ga odkrili, vam, ki ste mu dali ves pomen.«

»Don Luis je pripomnil:

»Opomniti vas moram, da ima ta kamen neprecenljivo vrednost.«

»Toliko bolj,« je odvrnila Veronika, »znali se boste koristiti bolj kdor drugi.«

Don Luis je za trenutek pomislil in smeje se zaključil:

»Imate popolnoma prav in priznam vam, da sem se nadejal take rešitve. Najprej, ker se mi zdi, da imam pravico do Božjega kamna že v svojih naslovih. Nato, ker ta kamen potrebujem. Moj Bog, da, nagrobna plošča bohemskih kraljev še ni izžepala svoje žudežne moči in še so ljudstva, katerim lahko njena moč prav tako koristi kakor našim prednikom in prav sedaj sem se lotil podjetja, pri katerem bo ta pomoč prav dragocena. Ko bo v nekaj letih moje delo dovršeno, bom prinesel Božji kamen v Francijo in ga bom dal v narodni laboratorij, ki ga mislim ustanoviti. Tako bo znanost popravila zlo, ki ga je napravil Božji kamen in zlobna sareška pustolovščina bo popravljena. Ali odobrivate, gospa?«

Podala mu je roko.

»Od sreča rada.«

Dolgo so molčali, potem pa je povzel don Luis Perenna:

»Oh! da, strašna pustolovščina. Poznam jih mnogo in sem jih sam preživel in se še vedno zgrozim ob spominu nanje. Toda ta prekosi vse. Gre preko vsega, kar je možno v resničnosti in človeštvu v bolečinah. Bila je nedosledna, ker je bila dejanje blazneža... in ker se je razvila v